EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2023/1543,

12. juuli 2023,

mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Liit on seadnud endale eesmärgi säilitada ja arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala. Sellise ala järkjärguliseks loomiseks peab liit võtma kriminaalasjades tehtava õigusalase koostööga seotud meetmeid, mis põhinevad kohtu ja muude õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel, mida nimetatakse alates 15.–16. oktoobril 1999 Tamperes toimunud Euroopa Ülemkogu istungist üldiselt liidus kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö nurgakiviks.

(2) Kriminaaluurimiste läbiviimiseks ja süüdistuste esitamiseks kogu liidus on järjest olulisemad elektrooniliste tõendite hankimise ja säilitamise meetmed. Elektrooniliste tõendite hankimise toimivad mehhanismid on kuritegevuse vastu võitlemisel otsustava tähtsusega ning selliste mehhanismide suhtes tuleks kohaldada tingimusi ja kaitsemeetmeid, et tagada Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 6 ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „põhiõiguste harta“) tunnustatud põhiõiguste ja põhimõtete, eelkõige vajalikkuse ja proportsionaalsuse, nõuetekohase menetluse, eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse ning side konfidentsiaalsuse põhimõtte täielik järgimine.

(3) Justiits- ja siseministrite ning liidu institutsioonide esindajate 24. märtsi 2016. aasta ühisavalduses Brüsseli terrorirünnakute kohta on rõhutatud esmatähtsana vajadust kiiremini ja tulemuslikumalt tagada digitaalsed tõendid ja neid koguda ning määrata selleks kindlaks konkreetsed meetmed.

(4) Nõukogu 9. juuni 2016. aasta järeldustes rõhutati elektrooniliste tõendite üha kasvavat tähtsust kriminaalmenetlustes ning seda, kui oluline on kaitsta küberruumi kuritarvituse ja kriminaalse tegevuse eest majanduse ja ühiskonna hüvanguks, ning seetõttu vajadust, et õiguskaitse- ja õigusasutustel oleksid küberruumiga seotud kuritegude uurimiseks ja nende eest süüdistuste esitamiseks toimivad vahendid.

(5) Komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja rõhutasid oma 13. septembri 2017. aasta ühisteatises Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Vastupidavusvõime, heidutus ja kaitse: tugeva küberturvalisuse tagamine ELis“, et küberruumi kasutades toime pandud kuritegude tulemuslik uurimine ja nende eest süüdistuse esitamine on peamine mõjutusvahend küberrünnete vastu ning praegust menetlusraamistikku tuleb paremini kohandada internetiajastu vajadustele. Küberrünnete toimumise kiirus võib mõnikord praegused menetlused üle koormata, mistõttu on eriti vaja kiiret piiriülest koostööd.

(6) Euroopa Parlamendi 3. oktoobri 2017. aasta resolutsioonis küberkuritegevuse vastase võitluse kohta ([3]) rõhutati vajadust leida vahendid elektrooniliste tõendite kiiremaks tagamiseks ja hankimiseks, samuti vajadust tiheda koostöö järele õiguskaitseasutuste, kolmandate riikide ja liidu territooriumil tegutsevate teenuseosutajate vahel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 ([4]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu

([1]) ELT C 367, 10.10.2018, lk 88.
([2]) Euroopa Parlamendi 13. juuni 2023. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 27. juuni 2023. aasta otsus.
([3]) ELT C 346, 27.9.2018, lk 29.
([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

direktiiviga (EL) 2016/680 ([5]) ning kehtivate vastastikuse õigusabi lepingutega. Euroopa Parlamendi resolutsioonis rõhutati ka seda, et praegu killustatud õigusraamistik võib tekitada probleeme teenuseosutajatele, kes soovivad vastata õiguskaitsealastele taotlustele, ning kutsuti komisjoni üles esitama elektroonilisi tõendeid käsitlevat liidu õigusraamistikku, mis hõlmaks piisavalt tagatisi kõigi asjaosaliste õiguste ja vabaduste kaitseks, väljendades samal ajal heameelt komisjoni käimasoleva töö üle koostööplatvormi loomiseks, mis sisaldaks turvalist sidekanalit, mida liidu õigusasutused saaksid kasutada elektrooniliste tõenditega seotud Euroopa uurimismääruste ja vastuste digitaalseks vahetamiseks.

(7) Võrgupõhiseid teenuseid võib osutada kõikjalt ja need ei eelda füüsilise taristu, ruumide ega töötajate olemasolu riigis, kus asjaomast teenust pakutakse. Seetõttu salvestatakse asjaomaseid elektroonilisi tõendeid sageli mujal kui uurimist läbiviivas riigis või neid salvestab väljaspool seda riiki asuv teenuseosutaja, mis raskendab elektrooniliste tõendite kogumist kriminaalmenetluses.

(8) Võrgupõhiste teenuste osutamise viisi tõttu saadetakse õigusalase koostöö taotlused sageli riikidele, kus asub palju teenuseosutajaid. Lisaks sellele on taotluste arv mitmekordistunud, kuna üha enam kasutatakse võrgupõhiseid teenuseid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/41/EL ([6]) nähakse ette võimalus teha Euroopa uurimismäärus, et koguda tõendeid teises liikmesriigis. Lisaks nähakse konventsiooniga (mille on koostanud nõukogu Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel) Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades ([7]) (edaspidi „kriminaalasjades vastastikuse abistamise konventsioon“) ette võimalus taotleda tõendeid teiselt liikmesriigilt. Direktiivis 2014/41/EL, millega kehtestatakse Euroopa uurimismäärus, ja kriminaalasjades vastastikuse abistamise konventsioonis sätestatud menetlused ja tähtajad ei pruugi aga olla asjakohased elektrooniliste tõendite puhul, mis on volatiilsemad ja mida saab hõlpsamini ja kiiremini kustutada. Elektrooniliste tõendite hankimine õigusalase koostöö kanalite kaudu võtab sageli kaua aega ja selle tulemuseks on olukorrad, kus neist saadavad juhtlõngad ei pruugi enam olla kättesaadavad. Peale selle puudub teenuseosutajatega koostöö tegemiseks ühtlustatud raamistik ja teatavad kolmandate riikide teenuseosutajad vastavad otsetaotlustele muude kui sisuandmete hankimiseks nii, nagu see on nende suhtes kohaldatava riigisisese õiguse kohaselt lubatud. Seetõttu tuginevad liikmesriigid võimaluse korral üha enam teenuseosutajatega sisse seatud vabatahtliku vahetu koostöö kanalitele ning kohaldavad erinevaid riiklikke vahendeid, tingimusi ja menetlusi. Mõned liikmesriigid on sisuandmete puhul võtnud ühepoolseid meetmeid, samal ajal kui teised tuginevad jätkuvalt õigusalasele koostööle.

(9) Killustatud õigusraamistik tekitab probleeme õiguskaitse- ja õigusasutustele ning teenuseosutajatele, kes soovivad elektrooniliste tõendite hankimist käsitlevatele õigusalastele taotlustele vastata, kuna nad seisavad üha enam silmitsi õigusliku ebakindluse ja võimalike õiguslike vastuoludega. Seepärast on vaja kehtestada piiriüleseks õigusalaseks koostööks elektrooniliste tõendite säilitamisel ja esitamisel erinormid, milles käsitletakse elektrooniliste tõendite eripära. Sellised normid peaksid hõlmama käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate teenuseosutajate kohustust vastata otse teise liikmesriigi ametiasutuste taotlustele. Seepärast täiendatakse käesoleva määrusega kehtivat liidu õigust ning selgitatakse õiguskaitse- ja õigusasutuste ning teenuseosutajate suhtes kohaldatavaid norme elektrooniliste tõendite valdkonnas, tagades samal ajal täieliku kooskõla põhiõigustega.

(10) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhimõtteid, mida on tunnustatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas, rahvusvahelises õiguses ja rahvusvahelistes lepingutes, millega liit või kõik liikmesriigid on ühinenud, kaasa arvatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon, ning liikmesriikide põhiseadustes nende kohaldamisala piires. Selliste õiguste ja põhimõtete hulka kuuluvad eelkõige õigus vabadusele ja turvalisusele, era- ja perekonnaelu austamine, isikuandmete kaitse, ettevõtlusvabadus, omandiõigus, õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, süütuse presumptsioon ja kaitseõigus, seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõte ning mitmekordse kohtumõistmise ja karistamise keeld kriminaalmenetluses sama kuriteo eest.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1).

([7]) Konventsioon, mille nõukogu on koostanud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades (EÜT C 197, 12.7.2000, lk 3).

(11) Ühtegi käesoleva määruse sätet ei tohiks tõlgendada nii, et see takistab täitval asutusel või ametiisikul keelduda Euroopa andmeesitamismääruse täitmisest, kui objektiivsetele asjaoludele tuginedes on alust arvata, et Euroopa andmeesitamismäärus on tehtud isikule süüdistuse esitamiseks või isiku karistamiseks tema soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse, seksuaalse sättumuse või sooidentiteedi, kodakondsuse, keele või poliitiliste seisukohtade alusel või et see võiks eeltoodud põhjusel halvendada selle isiku olukorda.

(12) Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse mehhanism elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetlustes toimib liikmesriikide vastastikuse usalduse põhimõttel ja eeldusel, et liikmesriigid järgivad liidu õigust, õigusriiki ja eelkõige põhiõigusi, mis on liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala olulised osad. Selline mehhanism võimaldab riiklikel pädevatel asutustel saata korraldusi otse teenuseosutajatele.

(13) Era- ja perekonnaelu austamine ning füüsiliste isikute kaitse isikuandmete töötlemisel on põhiõigused. Põhiõiguste harta artikli 7 ja artikli 8 lõike 1 kohaselt on igaühel õigus oma era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamisele ning teda puudutavate isikuandmete kaitsele.

(14) Käesoleva määruse rakendamisel peaksid liikmesriigid tagama, et isikuandmeid kaitstakse ja töödeldakse kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 ja direktiiviga (EL) 2016/680 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/58/EÜ ([8]), sealhulgas saadud andmete edasise kasutamise, edastamise ja edasisaatmise korral.

(15) Käesoleva määruse kohaselt saadud isikuandmeid tuleks töödelda üksnes juhul, kui see on vajalik, ja viisil, mis on proportsionaalne kuritegude ennetamise, uurimise, avastamise ja nende eest süüdistuse esitamise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise ning kaitseõiguse kasutamisega. Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama, et kui käesoleva määruse kohaldamisel edastatakse asjaomastest asutustest isikuandmeid teenuseosutajatele, kohaldatakse asjakohaseid andmekaitse põhimõtteid ja meetmeid, sealhulgas andmete turvalisuse tagamise meetmeid. Teenuseosutajad peaksid tagama samade kaitsemeetmete kohaldamise ka asjaomastele ametiasutustele isikuandmete edastamisel. Juurdepääs isikuandmeid sisaldavale teabele, mida võib saada autentimismenetlusega, peaks olema üksnes volitatud isikutel.

(16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2010/64/EL ([9]), 2012/13/EL ([10]), 2013/48/EL ([11]), (EL) 2016/343 ([12]), (EL) 2016/800 ([13]) ja (EL) 2016/1919 ([14]) sätestatud kriminaalmenetluses kohaldatavaid menetlusõigusi tuleks nimetatud direktiivide kohaldamisala piires kohaldada käesoleva määrusega hõlmatud kriminaalmenetluste suhtes nende liikmesriikide puhul, kelle jaoks on need direktiivid siduvad. Kohaldada tuleks ka põhiõiguste hartas sätestatud menetluslikke tagatisi.

(17) Põhiõiguste täieliku austamise tagamiseks peaks pädev õigusasutus hindama käesoleva määruse kohaldamisel kogutud tõendite tõendusjõudu kohtumenetluses kooskõlas riigisisese õigusega ning kooskõlas eelkõige õigusega õiglasele kohtumenetlusele ja kaitseõigusega.

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1).

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1).

([13]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatisi (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1).

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1919, milles käsitletakse tasuta õigusabi andmist kahtlustatavatele ja süüdistatavatele kriminaalmenetluses ning isikutele, kelle üleandmist taotletakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (ELT L 297, 4.11.2016, lk 1).

(18) Käesoleva määrusega kehtestatakse õigusnormid, mille alusel võib liidu pädev õigusasutus kriminaalmenetluses, sealhulgas kriminaaluurimise ajal, või kriminaalmenetluse järgse vabadusekaotusliku karistuse täitmisele pööramiseks või vabadust piirava meetme täitmiseks kooskõlas käesoleva määrusega anda liidus teenuseid osutatavatele teenuseosutajale Euroopa andmeesitamismäärusega või Euroopa andmesäilitamismäärusega korralduse esitada või säilitada elektroonilisi tõendeid. Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõikidel piiriülestel juhtudel, kui teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja on teises liikmesriigis. Käesolev määrus ei piira liikmesriigi asutuste õigust pöörduda nende territooriumil asuvate või esindatud teenuseosutajate poole, et nad järgiksid sarnaseid riigisiseseid meetmeid.

(19) Käesoleva määrusega tuleks reguleerida ainult selliste andmete kogumist, mida teenuseosutaja salvestab Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse kättesaamise ajal. Sellega ei tohiks teenuseosutajatele kehtestada üldist andmete säilitamise kohustust ning see ei tohiks kaasa tuua andmete üldist ja valimatut säilitamist. Samuti ei tohiks käesoleva määrusega lubada andmepüüki ega Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse kättesaamisest hiljem salvestatavate andmete hankimist.

(20) Käesoleva määruse kohaldamine ei tohiks mõjutada krüpteerimise kasutamist teenuseosutajate või selle kasutajate poolt. Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismäärusega taotletavaid andmeid tuleks esitada või säilitada olenemata sellest, kas need on krüpteeritud või mitte. Käesoleva määrusega ei tohiks siiski kehtestada teenuseosutajatele kohustust andmeid dekrüpteerida.

(21) Paljudel juhtudel ei salvestata ega töödelda andmeid muul viisil enam kasutaja seadmes, vaid need tehakse kättesaadavaks pilvepõhises taristus, mis võimaldab juurdepääsu kõikjalt. Selliste teenuste pakkumiseks ei pea teenuseosutajad konkreetses riigis asuma ega seal servereid omama. Käesoleva määruse kohaldamine ei tohiks seega sõltuda teenuseosutaja majandusüksuse või andmete töötlemise või salvestamise rajatise tegelikust asukohast.

(22) Käesolev määrus ei piira ametiasutuste uurimisvolitusi tsiviil- või haldusmenetlustes, sealhulgas juhul, kui menetlus võib viia karistuste määramiseni.

(23) Kuna vastastikuse õigusabi menetlusi võib liikmesriikides kohaldatava riigisisese õiguse kohaselt pidada kriminaalmenetluseks, siis tuleks selgitada, et Euroopa andmeesitamismäärust ega Euroopa andmesäilitamismäärust ei tohiks teha vastastikuse õigusabi andmiseks teisele liikmesriigile või kolmandale riigile. Sellistel juhtudel tuleks vastastikuse õigusabi taotlus adresseerida sellisele liikmesriigile või kolmandale riigile, kes tohib anda vastastikust õigusabi oma riigisisese õiguse kohaselt.

(24) Kriminaalmenetluse raames tuleks Euroopa andmeesitamismäärus ja Euroopa andmesäilitamismäärus teha üksnes juba toimunud üksiku kuriteoga seotud konkreetse kriminaalmenetluse raames pärast iga üksikjuhtumi puhul nende määruste vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamist, võttes arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi.

(25) Käesolevat määrust tuleks kohaldada ka menetluste suhtes, mida taotlev asutus või ametiisik alustab õigusemõistmisest kõrvale hoidva süüdimõistetud isiku leidmiseks, et pöörata pärast kriminaalmenetlust täitmisele vabadusekaotuslik karistus või täita vabadust piiravat meedet. Kui aga vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme määramise otsus tehti tagaselja, ei peaks Euroopa andmeesitamismäärust ega Euroopa andmesäilitamismäärust olema võimalik teha, kuna tagaseljaotsuseid käsitlev liikmesriikide riigisisene õigus on kogu liidus väga erinev.

(26) Käesolevat määrust tuleks kohaldada teenuseosutajate suhtes, kes osutavad oma teenuseid liidus, ja käesolevas määruses sätestatud määrusi peaks olema võimalik teha üksnes liidus osutatud teenustega seotud andmete kohta. Teenused, mida osutatakse ainult väljaspool liitu, ei peaks kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalasse isegi juhul, kui teenuseosutaja asub liidus. Seepärast ei tohiks käesolev määrus võimaldada juurdepääsu muudele andmetele kui need, mis on seotud teenustega, mida asjaomased teenuseosutajad liidus kasutajale osutavad.

(27) Kriminaalmenetluses tõendite kogumise seisukohalt kõige olulisemad teenuseosutajad on kasutajatevahelist suhtlemist hõlbustavad elektroonilise side teenuste osutajad ja infoühiskonna teenuste spetsiifilised osutajad. Käesolevas määruses tuleks seega käsitleda mõlemat rühma. Elektroonilise side teenused on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/1972 ([15]) ja need hõlmavad selliseid isikutevahelise side teenuseid

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36).

nagu IP-kõne, kiirsuhtlus ja e-posti teenused. Käesolevat määrust tuleks kohaldada ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2015/1535 ([16]) määratletud infoühiskonna teenuste osutajate suhtes, kes ei kvalifitseeru elektroonilise side teenuste osutajateks, kuid kes pakuvad oma kasutajatele võimalust üksteisega suhelda või osutavad oma kasutajatele teenuseid, mida saab kasutada nende nimel andmete salvestamiseks või muul viisil töötlemiseks. See oleks kooskõlas 23. novembril 2001. aastal sõlmitud Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsioonis (ETS nr 185) (edaspidi „Budapesti konventsioon") kasutatud mõistetega. Andmete töötlemist tuleks mõista tehnilises tähenduses, mille all mõeldakse andmete loomist või andmemanipulatsiooni, st tehnilisi operatsioone, millega luuakse või muudetakse andmeid arvutitöötluse abil. Käesoleva määrusega hõlmatud teenuseosutajate kategooriate hulka peaksid kuuluma näiteks internetipõhised kauplemiskohad, mis annavad tarbijatele ja ettevõtjatele võimaluse üksteisega suhelda, ning muud veebimajutusteenused, sealhulgas teenuse osutamisel pilvandmetöötluse kaudu, samuti internetimängude platvormid ja interneti hasartmänguplatvormid. Kui infoühiskonna teenuste osutaja ei anna oma kasutajatele võimalust suhelda üksteisega, vaid üksnes teenuseosutajaga, ega paku võimalust andmeid salvestada või muul viisil töödelda või kui andmete salvestamine või muul viisil töötlemine ei ole määrav element, mis moodustab olulise osakasutajatele pakutavast teenusest, nagu õigus-, arhitektuuri-, inseneri- ja raamatupidamisteenused, mida pakutakse internetis vahemaa tagant, ei peaks ta kuuluma käesolevas määruses sätestatud teenuseosutaja määratluse alla, isegi kui selle teenuseosutaja osutatavad teenused on infoühiskonna teenused direktiivi (EL) 2015/1535 tähenduses.

(28) Nimede ja numbrite määramisega seotud internetitaristu teenuste osutajad, nagu domeeninimede registrid ja domeeninimeregistraatorid ning privaatsusteenuse ja proksiteenuseosutajad või IP-aadresside piirkondlikud internetiregistrid, on pahatahtlike või rikutud veebisaitide taga olevate isikute kindlakstegemisel eriti olulised. Nemad valdavad andmeid, mis võimaldaks kriminaalses tegevuses kasutatud veebisaidi taga oleva üksikisiku või üksuse või kuriteo ohvri kindlakstegemise.

(29) Selleks et kindlaks teha, kas teenuseosutaja osutab teenuseid liidus, tuleb hinnata, kas teenuseosutaja võimaldab füüsilistel või juriidilistel isikutel kasutada oma teenuseid ühes või mitmes liikmesriigis. Pelk juurdepääs veebiliidesele liidus, näiteks juurdepääs teenuseosutaja või vahendaja veebisaidile või e-posti aadressile või muudele kontaktandmetele ei tohiks siiski eraldi võttes olla piisav järeldamaks, et teenuseosutaja osutab liidus teenuseid käesoleva määruse tähenduses.

(30) Sisuline seos liiduga peaks olema oluline ka selleks, et teha kindlaks, kas teenuseosutaja osutab teenuseid liidus. Selline sisuline seos liiduga tuleks lugeda olemas olevaks juhul, kui teenuseosutajal on liidus majandusüksus. Majandusüksuse puudumisel peaks sisulise seose kriteerium põhinema spetsiifilistel faktilistel kriteeriumitel, näiteks sellel, kas ühes või mitmes liikmesriigis on olemas märkimisväärne arv kasutajaid või kas tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki. Tegevuse ühte või mitmesse liikmesriiki suunatust peaks saama kindlaks teha kõigi asjakohaste asjaolude põhjal, mille hulka kuuluvad sellised tegurid nagu asjaomases liikmesriigis üldiselt kasutatava keele või vääringu kasutamine või kaupade või teenuste tellimise võimalus. Tegevuse suunatust liikmesriiki saab järeldada ka rakenduse (edaspidi „äpp") kättesaadavusest asjakohases riigisiseses äpipoes, kohaliku reklaami või asjaomases liikmesriigis üldiselt räägitavas keeles reklaami pakkumisest või kliendisuhete haldamisest, näiteks klienditeenuse osutamisest selles liikmesriigis üldiselt kasutatavas keeles. Sisulise seose olemasolu tuleks pidada olemas olevaks ka siis, kui teenuseosutaja suunab oma tegevuse ühte või mitmesse liikmesriiki, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1215/2012 ([17]). Teisalt, kui teenust osutatakse ainult selleks, et järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/302 ([18]) sätestatud diskrimineerimiskeeldu, ei tohiks seda ilma täiendavate põhjusteta käsitada tegevuse suunamisena teatavale territooriumile liidus. Samad kaalutlused peaksid kehtima ka selle kindlaksmääramisel, kas teenuseosutaja osutab teenuseid liikmesriigis.

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

([18]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2018. aasta määrus (EL) 2018/302, mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatut asukohapõhist tõkestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 60 I, 2.3.2018, lk 1).

(31) Käesolev määrus peaks hõlmama selliseid andmekategooriaid nagu abonendi-, andmeliiklus- ja sisuandmed. Selline liigitus on kooskõlas paljude liikmesriikide õiguse ja liidu õigusega, nagu direktiiv 2002/58/EÜ ja Euroopa Kohtu praktika, samuti rahvusvahelise õigusega, eelkõige Budapesti konventsiooniga.

(32) IP-aadressid, juurdepääsunumbrid ja nendega seotud teave võivad olla oluline lähtepunkt kriminaaluurimises, kus kahtlusaluse isik ei ole teada. Need on tavaliselt osa sündmuste registrist, mida nimetatakse ka serveri logifailiks, mis näitab kasutaja teenusele juurdepääsu seansi algust ja lõppu. Sageli on see individuaalne – kas staatiline või dünaamiline – IP-aadress või muu identifikaator, mis eristab juurdepääsuseansil kasutatud võrguliidest. Vaja on asjakohast teavet kasutaja teenusele juurdepääsu seansi alguse ja lõpu kohta, nagu lähtepordid ja ajatempel, sest IP-aadresse jagatakse sageli kasutajate vahel, näiteks kui kasutatakse võrguaadresside operaatori tasandil teisendamist (CGN) või muud samaväärset tehnilist lahendust. Siiski tuleb IP-aadresse vastavalt liidu õigustikule käsitada isikuandmetena ja neid tuleb liidu andmekaitseõigustiku kohaselt täielikult kaitsta. Lisaks võib IP-aadresse teatavatel tingimustel lugeda andmeliiklusandmeteks. Mõnes liikmesriigis loetakse andmeliiklusandmeteks ka juurdepääsunumbreid ja nendega seotud teavet. Üksiku kriminaaluurimise eesmärgil võib õiguskaitseasutustel siiski olla vaja taotleda IP-aadressi ning juurdepääsunumbreid ja nendega seotud teavet üksnes kasutaja tuvastamiseks, enne kui teenuseosutajalt saab taotleda selle identifikaatoriga seotud abonendiandmeid. Sellistel juhtudel on asjakohane kohaldada samasugust korda nagu käesolevas määruses määratletud abonendiandmete suhtes.

(33) Kui IP-aadresse, juurdepääsunumbreid ja nendega seotud teavet ei taotleta üksnes kasutaja tuvastamiseks üksikus kriminaaluurimises, püütakse neid taotleda üldiselt selleks, et saada rohkem privaatsust rikkuvat teavet, nagu kasutaja kontaktid ja asukoht. Need võivad küll aidata koostada asjaomase isiku põhjaliku profiili, kuid samal ajal saab neid töödelda ja analüüsida lihtsamalt kui sisuandmeid, kuna need on esitatud struktureeritud ja standarditud vormingus. Seepärast on oluline, et sellistes olukordades käsitletaks IP-aadresse, juurdepääsunumbreid ja nendega seotud teavet, mida ei taotleta üksnes kasutaja tuvastamiseks üksikus kriminaaluurimises, andmeliiklusandmetena ja et neid taotletaks samasuguse korra alusel kui on käesolevas määruses määratletud sisuandmete kord.

(34) Kõik andmekategooriad sisaldavad isikuandmeid ja on seega kaetud liidu andmekaitseõigustikust tulenevate kaitsemeetmetega. Põhiõigustele avalduva mõju suurus varieerub siiski kategooriate lõikes, ühelt poolt eelkõige abonendiandmete ja andmete, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, ning teiselt poolt andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, ja sisuandmete vahel. Kui abonendiandmed ja IP-aadressid, juurdepääsunumbrid ja nendega seotud teave, kui neid taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, võivad olla kasulikud kahtlustatava isiku tuvastamiseks esimeste juhtlõngade leidmisel, siis andmeliiklusandmed, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, ning sisuandmed on sageli asjakohasemad tõendusmaterjalina. Seetõttu on tähtis hõlmata käesoleva määrusega kõik need andmekategooriad. Kuna sekkumine põhiõigustesse on erinev, tuleks niisuguste andmete hankimisele kehtestada asjakohased kaitsemeetmed ja tingimused.

(35) Olukord, kus valitseb otsene oht isiku elule, kehalisele puutumatusele või turvalisusele, tuleks lugeda erakorraliseks juhtumiks ning määrata sellisel juhul teenuseosutajale ja täitvale asutusele või ametiisikule lühemad tähtajad. Kui nõukogu direktiivis 2008/114/EÜ ([19]) määratletud elutähtsa infrastruktuuri kahjustada saamine või hävimine tooks kaasa sellise ohu, sealhulgas elanikkonnale esmatarbekaupade pakkumise või riigi põhiülesannete täitmisele tõsise kahjustamise kaudu, tuleks sellist olukorda käsitada samuti erakorralise juhtumina kooskõlas liidu õigusega.

(36) Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tegemisel peaks määruse tegemise protsessis või kinnitamise protsessis alati osalema õigusasutus. Andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, ja sisuandmete tundlikumat iseloomu arvesse võttes peab Euroopa andmeesitamismääruse tegemist või kinnitamist nende andmekategooriate hankimiseks kontrollima kohtunik. Kuna abonendiandmed ja andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, on vähem tundlikud, võivad selliste andmete hankimiseks Euroopa andmeesitamismääruse teha või kinnitada ka pädevad prokurörid. Vastavalt põhiõiguste harta ning

([19]) Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 75).

Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga kaitstud õigusele õiglasele kohtumenetlusele peavad prokurörid täitma oma kohustusi objektiivselt, tehes otsuse Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tegemise või kinnitamise kohta üksnes toimiku faktiliste asjaolude põhjal ning võttes arvesse kõiki süüstavaid ja süüst vabastavaid tõendeid.

(37) Põhiõiguste täieliku kaitse tagamiseks tuleks õigusasutustelt saada kinnitus Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse kohta põhimõtteliselt enne seda, kui asjaomane määrus tehakse. Sellest põhimõttest tuleks erandeid teha üksnes nõuetekohaselt kindlaks määratud erakorraliste juhtumite puhul, kui taotletakse abonendiandmeid või andmeid, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või andmete säilitamiseks, kui õigusasutuselt ei ole õigeaegselt võimalik saada eelnevat kinnitust, eelkõige seetõttu, et kinnitava asutuse või ametiisikuga ei ole võimalik saada ühendust kinnituse saamiseks ning oht on nii otsene, et on vaja võtta koheseid meetmeid. Selliseid erandeid tuleks siiski teha ainult juhul, kui asjaomase määruse teinud asutus võib riigisisese õiguse alusel teha sarnase riigisisese juhtumi puhul määruse ilma eelneva kinnituseta.

(38) Euroopa andmeesitamismäärus tuleks teha üksnes juhul, kui see on vajalik, proportsionaalne, asjakohane ja kõnealusel juhul kohaldatav. Taotlev asutus või ametiisik peaks võtma kuriteoga seotud menetluses arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi ning tegema Euroopa andmeesitamismääruse üksnes juhul, kui sellise määruse oleks saanud teha samadel tingimustel sarnase riigisisese juhtumi puhul. Selle hindamisel, kas teha Euroopa andmeesitamismäärus, tuleks arvesse võtta, kas selline määrus piirdub rangelt vajalikuga, et saavutada õiguspärane eesmärk hankida andmeid, mis on konkreetsel juhul asjakohased ja tõenditena vajalikud.

(39) Juhul kui Euroopa andmeesitamismäärus tehakse erinevate andmekategooriate hankimiseks, peaks taotlev asutus või ametiisik tagama, et tingimused ja menetlused, näiteks täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, on vastavalt iga andmekategooria puhul täidetud.

(40) Andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, ja sisuandmete tundlikumat iseloomu arvesse võttes tuleks eristada käesoleva määruse sisulist kohaldamisala. Euroopa andmeesitamismäärust peaks olema võimalik teha, et saada abonendiandmeid või andmeid, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, iga kuriteo puhul, samas kui andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks tehtava Euroopa andmeesitamismääruse suhtes tuleks kohaldada rangemaid nõudeid, et võtta arvesse selliste andmete tundlikumat olemust. Käesolevas määruses tuleks ette näha selle kohaldamisala puudutav ja proportsionaalset lähenemisviisi võimaldav künnis koos mitme eel- ja järeltingimuse ning kaitsemeetmega, et tagada proportsionaalsus ning mõjutatud isikute õiguste austamine. Samal ajal ei tohiks selline künnis piirata käesoleva määruse mõjusust ega selle kasutamist praktikute poolt. Kuna Euroopa andmeesitamismäärusi lubatakse kriminaalmenetluses teha üksnes kuritegude puhul, mille eest ette nähtav maksimaalne vabadusekaotuslik karistus on vähemalt kolme aasta pikkune, piirab see käesoleva määruse kohaldamisala raskemate kuritegudega, mõjutamata liigselt selle kasutamise võimalusi praktikute poolt. Nimetatud piirang jätaks käesoleva määruse kohaldamisalast välja märkimisväärse hulga kuritegusid, mida liikmesriigid peavad kergemaks ja mille eest on ette nähtud väiksem maksimumkaristus. Selle piirangu eeliseks on ka lihtne rakendamine praktikas.

(41) Teatavate süütegude tõendid on tavaliselt kättesaadavad vaid elektroonilisel kujul ja on oma olemuselt eriti põgusad. See hõlmab küberkuritegusid, isegi neid, mida ei peeta teinekord iseenesest raskeks kuriteoks, kuid mis võivad põhjustada ulatuslikku või suurt kahju; eelkõige hõlmab see vähese individuaalse mõjuga, kuid suuremahulist ja üldist kahju tekitavaid kuritegusid. Enamikul juhtudest, kus süütegu on toime pandud infosüsteemi kaudu, tooks samasuguse künnise kohaldamine nagu teiste süüteoliikide puhul suuremas osas kaasa karistamatuse. See õigustab käesoleva määruse kohaldamist selliste süütegude suhtes ka siis, kui nendega kaasnev maksimaalne vabadusekaotuslik karistus on vähem kui kolme aasta pikkune. Täiendavate terrorismiga seotud kuritegude puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541 ([20]) tähenduses ning laste seksuaalse

([20]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

kuritarvitamise ja seksuaalse ärakasutamisega seotud kuritegude puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/93/EL ([21]) tähenduses ei peaks nõudma vähemalt kolmeaastase maksimaalse vabadusekaotusliku karistuse künnist.

(42) Põhimõtteliselt tuleks Euroopa andmeesitamismäärus adresseerida teenuseosutajale, kes tegutseb vastutava töötlejana. Siiski võib mõnel juhul osutuda eriti keeruliseks selle kindlaksmääramine, kas teenuseosutajal on vastutava töötleja või volitatud töötleja roll, eelkõige juhul, kui andmete töötlemisse on kaasatud mitu teenuseosutajat või kui teenuseosutajad töötlevad andmeid füüsilise isiku nimel. Vastutava töötleja ja volitatud töötleja rollide eristamiseks üksiku andmekogumiga seoses ei ole vaja mitte ainult eriteadmisi õiguslikust kontekstist, vaid see võib nõuda ka sageli väga keerukate lepinguraamistike tõlgendamist, mis näevad spetsiifilisel juhul ette erinevatele teenuseosutajatele üksiku andmekogumiga seoses eri ülesannete ja rollide määramise. Kui teenuseosutajad töötlevad andmeid füüsilise isiku nimel, võib mõnel juhul olla raske kindlaks teha, kes on vastutav töötleja, isegi kui teenuseosutajaid on ainult üks. Kui asjaomaseid andmeid salvestab või töötleb muul viisil teenuseosutaja ning taotleva asutuse või ametiisiku mõistlikest jõupingutustest hoolimata puudub selgus selles, kes on vastutav töötleja, peaks seetõttu olema võimalik adresseerida Euroopa andmeesitamismäärus otse sellele teenuseosutajale. Lisaks võib määruse vastutavale töötlejale adresseerimine mõnel juhul kahjustada asjaomase juhtumi uurimist, näiteks seetõttu, et vastutav töötleja on kahtlustatav või süüdistatav või süüdimõistetu või on märke sellest, et vastutav töötleja võib tegutseda uurimisaluse isiku huvides. Ka sellistel juhtudel peaks olema võimalik adresseerida Euroopa andmeesitamismäärus otse teenuseosutajale, kes töötleb andmeid vastutava töötleja nimel. See ei tohiks mõjutada taotleva asutuse või ametiisiku õigust nõuda teenuseosutajalt andmete säilitamist.

(43) Määruse (EL) 2016/679 kohaselt peaks volitatud töötleja, kes salvestab andmeid või töötleb neid muul viisil vastutava töötleja nimel, teavitama vastutavat töötlejat andmete esitamisest, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik on palunud teenuseosutajal hoiduda vastutava töötleja teavitamisest nii kaua, kui see on vajalik ja proportsionaalne, et mitte takistada asjaomast kriminaalmenetlust. Sellisel juhul peaks taotlev asutus või ametiisik märkima juhtumi toimikusse vastutava töötleja teavitamisega viivitamise põhjused ning adressaadile edastatavale tunnistusele tuleks lisada ka lühike põhjendus.

(44) Kui andmeid salvestatakse või töödeldakse muul viisil teenuseosutaja poolt avaliku sektori asutusele pakutava taristu osana, peaks Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tegemine olema võimalik ainult juhul, kui avaliku sektori asutus, kelle jaoks andmeid salvestatakse või muul viisil töödeldakse, asub taotlevas riigis.

(45) Kui teenuseosutaja salvestab taotleva riigi õiguse alusel ameti- või kutsesaladusega kaitstud andmeid või töötleb neid muul viisil ameti- või kutsesaladusega hõlmatud isikutele (edaspidi „ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isik“) nende äritegevuse raames pakutava taristu osana, peaks olema võimalik teha Euroopa andmeesitamismäärus andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks üksnes juhul, kui ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isiku elukoht on taotlevas riigis, kui ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isiku poole pöördumine võiks kahjustada uurimist või kui privileegid võeti ära kooskõlas kohaldatava õigusega.

(46) Topeltkaristamise keelu põhimõte on liidu õiguse aluspõhimõte, mida tunnustatakse põhiõiguste hartas ning mida on edasi arendatud Euroopa Liidu Kohtu praktikas. Kui taotleval asutusel või ametiisikul on alust arvata, et teises liikmesriigis võib toimuda paralleelne kriminaalmenetlus, peaks ta vastavalt nõukogu raamotsusele 2009/948/JSK ([22]) konsulteerima selle liikmesriigi ametiasutustega. Igal juhul ei tohi Euroopa andmeesitamismäärust või Euroopa andmesäilitamismäärust teha, kui taotleval asutusel või ametiisikul on alust arvata, et see oleks vastuolus topeltkaristamise keelu põhimõttega.

(47) Immuniteetidele ja privileegidele, mis võivad osutada isikute kategooriatele (nt diplomaadid) või erikaitsega suhetele (nt advokaadi kutsesaladus või ajakirjanike õigus mitte avaldada oma teabeallikaid), viidatakse muudes vastastikuse tunnustamise vahendites, nagu direktiivis 2014/41/EL, millega luuakse Euroopa uurimismäärus. Immuniteetide ja privileegide ulatus ja mõju erinevad olenevalt kohaldatavast riigisisesest õigusest, mida tuleks Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tegemise ajal arvesse võtta, sest taotlev asutus või ametiisik peaks tohtima määruse teha üksnes juhul, kui selle oleks saanud teha samadel tingimustel sarnase riigisisese juhtumi puhul. Liidu õiguses immuniteedi või privileegi ühtne määratlus puudub. Nende

([21]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

([22]) Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/948/JSK kohtualluvuskonfliktide vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses (ELT L 328, 15.12.2009, lk 42).

mõistete täpne määratlemine on seega jäetud riigisisese õigusega otsustatavaks ning määratlus võib hõlmata kaitset, mida kohaldatakse näiteks meditsiini- ja õigusvaldkonna kutsealade suhtes, sealhulgas juhul, kui nendel kutsealadel kasutatakse spetsiaalseid platvorme. Immuniteetide ja privileegide täpne määratlus võib hõlmata ka kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites.

(48) Kui taotlev asutus või ametiisik soovib Euroopa andmeesitamismääruse tegemisega saada andmeliiklusandmeid, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmeid ja tal on põhjendatud alus arvata, et taotletavad andmed on kaitstud täitva riigi õiguse kohaselt antud immuniteetide või privileegidega või nende andmete suhtes kohaldatakse kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, peaks taotleval asutusel või ametiisikul olema võimalik enne Euroopa andmeesitamismääruse tegemist küsida selgitusi, sealhulgas konsulteerides kas otse või Eurojusti või Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku kaudu täitva riigi pädevate asutustega.

(49) Euroopa andmesäilitamismäärust peaks olema võimalik teha iga kuriteo korral. Taotlev asutus või ametiisik peaks võtma kuriteoga seotud menetlustes arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi ning tegema Euroopa andmesäilitamismääruse üksnes juhul, kui sellise määruse oleks saanud teha samadel tingimustel sarnase riigisisese juhtumi puhul ning kui see on vajalik, proportsionaalne, asjakohane ja kõnealusel juhul kohaldatav. Selle hindamisel, kas teha Euroopa andmesäilitamismäärus, tuleks arvesse võtta, kas selline määrus piirdub rangelt vajalikuga, et saavutada õiguspärane eesmärk takistada konkreetsetel juhtudel tõenditena asjakohaste ja vajalike andmete eemaldamist, kustutamist või muutmist olukorras, kus nende andmete hankimine võiks võtta kauem aega.

(50) Euroopa andmeesitamismäärused ja Euroopa andmesäilitamismäärused tuleks adresseerida otse määratud majandusüksusele või esindajale, kelle teenuseosutaja on määranud või nimetanud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2023/1544 ([23]). Erandkorras peaks käesolevas määruses määratletud erakorraliste juhtumite puhul, kui teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja ei reageeri Euroopa lisatud andmeesitamismääruse tunnistusele või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusele tähtaegade jooksul või kui teda ei ole määratud või nimetatud direktiivis (EL) 2023/1544 sätestatud tähtaegadeks, olema võimalik adresseerida Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus muule liidus asuvale majandusüksusele või esindajale algse määruse täitmisele pööramisega samal ajal või selle asemel. Kuna võimalikke stsenaariume on mitu, kasutatakse käesoleva määruse ettepanekus üldterminit „adressaat“.

(51) Andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks tehtava Euroopa andmeesitamismääruse tundlikumat iseloomu arvesse võttes on asjakohane näha ette Euroopa andmeesitamismääruste suhtes kohaldatav teavitamismehhanism nende andmekategooriate hankimiseks. Kõnealune teavitamismehhanism peaks hõlmama täitvat asutust või ametiisikut ja koosnema Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse edastamisest kõnealusele asutusele või ametiisikule samal ajal, kui Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus edastatakse adressaadile. Kui aga Euroopa andmeesitamismäärus tehakse selleks, et saada elektroonilisi tõendeid kriminaalmenetluses, millel on taotleva riigiga oluline ja tugev seos, ei peaks nõudma täitva asutuse või ametiisiku teavitamist. Sellist seost tuleks eeldada, kui taotleval asutusel või ametiisikul on Euroopa andmeesitamismääruse tegemise ajal piisavalt alust arvata, et taotlevas riigis on toime pandud, pannakse toime või pannakse tõenäoliselt toime süütegu, ning kui isik, kelle andmeid taotletakse, elab taotlevas riigis.

(52) Käesoleva määruse kohaldamisel loetakse, et taotlevas riigis on toime pandud, pannakse toime või pannakse tõenäoliselt toime süütegu, kui see on taotleva riigi õiguse kohaselt süütegu. Mõnel juhul, eriti küberkuritegevuse valdkonnas, on mõned faktilised asjaolud, näiteks ohvri elukoht, tavaliselt olulised näitajad, mida süüteo toimepanemise koha kindlaksmääramisel arvesse võtta. Näiteks võib lunavaraga seotud kuritegusid sageli pidada toimepanduks seal, kus elab sellise kuriteo ohver, isegi kui lunavara levitamise täpne alguspunkt on ebaselge. Süüteo toimepanemise koha kindlaksmääramine ei tohiks piirata asjaomaste süütegude suhtes kohaldatava riigisisese õiguse kohaste kohtualluvuse reeglite kohaldamist.

([23]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1544, millega kehtestatakse ühtlustatud normid määratud majandusüksuste ja esindajate määramise kohta elektrooniliste tõendite kogumiseks kriminaalmenetluses (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 181).

(53) Taotlev asutus või ametiisik peab andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks tehtava Euroopa andmeesitamismääruse tegemise ajal hindama tema käsutuses olevate materjalide põhjal, kas on alust arvata, et isik, kelle andmeid taotletakse, elab taotlevas riigis. Sellega seoses võivad olla olulised erinevad objektiivsed asjaolud, mis võivad osutada sellele, et asjaomane isik on seadnud sisse oma tavapärase huvikeskme konkreetses liikmesriigis või kavatseb seda teha. Liidu õiguse ühetaolise kohaldamise vajadusest ja võrdsuse põhimõttest tuleneb, et mõistet „elukoht“ tuleks selles konkreetses kontekstis tõlgendada kogu liidus ühetaoliselt. Põhjendatud alus arvata, et isik elab taotlevas riigis, võib esineda eelkõige siis, kui isik on taotlevas riigis registreeritud residendina, millele osutab isikutunnistus, elamisluba või registreering ametlikus elukoharegistris. Kui taotlevas riigis registreering puudub, võib elukohta näidata asjaolu, et isik on väljendanud kavatsust asuda elama sellesse liikmesriiki või tal on mõnda aega püsivalt selles liikmesriigis viibimise tulemusena tekkinud selle riigiga side, mis vastab selles riigis ametliku elukoha sisseseadmisest tulenevale seotuse astmele. Selleks et teha kindlaks, kas spetsiifilises olukorras on asjaomase isiku ja taotleva riigi vahel piisav side, mis annab mõistliku aluse arvata, et asjaomane isik elab selles riigis, võib arvesse võtta erinevaid selle isiku olukorda iseloomustavaid objektiivseid tegureid, mille hulka kuuluvad eelkõige isiku taotlevas riigis viibimise kestus, laad ja tingimused või selle isiku perekondlikud või majanduslikud sidemed selle liikmesriigiga. Registreeritud sõiduk, pangakonto, asjaolu, et isiku viibimine taotlevas riigis on olnud katkematu, või muud objektiivsed tegurid võivad olla asjakohased, et teha kindlaks, kas on alust arvata, et asjaomane isik elab taotlevas riigis. Taotleva riigi lühiajalisest külastamisest, seal puhkusel, kaasa arvatud puhkemajas viibimisest ilma muu olulise seoseta ei ole piisav selleks, et pidada isiku elukohaks seda liikmesriiki. Kui taotleval asutusel või ametiisikul ei ole andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks tehtava Euroopa andmeesitamismääruse tegemise ajal piisavalt alust arvata, et isik, kelle andmeid taotletakse, elab taotlevas riigis, peaks taotlev asutus või ametiisik sellest teavitama täitvat asutust või ametiisikut.

(54) Menetluse kiireks läbiviimiseks peaks täitva asutuse või ametiisiku teavitamise vajaduse kindlakstegemise aeg olema Euroopa andmeesitamismääruse tegemise aeg. Elukoha hilisem muutmine ei tohiks menetlust kuidagi mõjutada. Asjaomastel isikutel peaks olema võimalik kogu kriminaalmenetluse jooksul kasutada oma õigusi ning kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, ning täitval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik keelduda, kui erandlikes olukordades on konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal põhjendatult alust arvata, et määruse täitmine tooks juhtumi konkreetsetel asjaoludel kaasa ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise. Lisaks peaks olema võimalik nendele alustele tugineda ka täitmisele pööramise menetluse käigus.

(55) Euroopa andmeesitamismäärus tuleks edastada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusega ja Euroopa andmesäilitamismäärus tuleks edastada Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega. Vastavalt vajadusele tuleks Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus tõlkida ühte adressaadile vastuvõetavasse liidu ametlikku keelde. Kui teenuseosutaja ei ole keelt kindlaks määranud, tuleks Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus tõlkida selle liikmesriigi ametlikku keelde, kus asub teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja, või muusse ametlikku keelde, mille puhul teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja on deklareerinud, et see on vastuvõetav. Kui käesoleva määruse kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, tuleks sellele asutusele või ametiisikule edastatav Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus tõlkida täitva riigi ametlikku keelde või mõnda muusse selle riigi poolt aktsepteeritavasse liidu ametlikku keelde. Sellega seoses tuleks iga liikmesriiki ergutada igal ajal teatama komisjonile esitatavas kirjalikus deklaratsioonis, kas ja millises liidu ametlikus keeles või millistes ametlikes keeltes lisaks selle liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele aktsepteeritakse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste tõlkeid. Komisjon peaks tegema sellised deklaratsioonid kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele ja Euroopa õigusalase koostöö võrgustikule.

(56) Kui Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on välja antud ja käesoleva määruse kohaselt ei nõuta täitva asutuse või ametiisiku teavitamist, peaks adressaat pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist tagama, et taotletud andmed edastatakse otse taotlevale asutusele või ametiisikule või Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud õiguskaitseasutustele hiljemalt 10 päeva jooksul pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist. Kui käesoleva määruse kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, peaks teenuseosutaja pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist tegutsema andmete

säilitamiseks kiiresti. Kui täitev asutus või ametiisik ei ole kümne päeva jooksul pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist esitanud ühtegi käesoleva määruse kohast keeldumise alust, peaks adressaat tagama, et taotletud andmed edastatakse kõnealuse kümnepäevase ajavahemiku lõppedes otse taotlevale asutusele või ametiisikule või õiguskaitseasutustele, millele on osutatud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses. Kui täitev asutus või ametiisik kinnitab juba enne kümnepäevase ajavahemiku lõppu taotlevale asutusele või ametiisikule ja adressaadile, et ta ei esita keeldumise alust, peaks adressaat sellise kinnituse saamisel tegutsema võimalikult kiiresti ja hiljemalt kõnealuse kümnepäevase ajavahemiku lõppedes. Adressaat ja täitev asutus või ametiisik, kui see on kohaldatav, peaks kinni pidama käesolevas määruses kindlaksmääratud erakorralistel juhtumitel kohaldatavatest lühematest tähtaegadest. Adressaat ja täitev asutus või ametiisik, kui see on kohaldatav, peaks Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitma nii kiiresti kui võimalik ja hiljemalt käesolevas määruses sätestatud tähtaegade jooksul, võttes võimalikult täielikult arvesse taotleva riigi osutatud menetluslikke ja muid tähtaegu.

(57) Kui adressaat leiab üksnes Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses sisalduva teabe põhjal, et Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmine võib mõjutada immuniteete või privileege või sellise kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise õigusnorme, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või väljendusvabadusega muus meedias täitva riigi õiguse alusel, peaks adressaat taotlevat asutust või ametiisikut ja täitvat asutust või ametiisikut teavitama. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste puhul peaks taotlev asutus või ametiisik juhul, kui täitvat asutust või ametiisikut ei ole käesoleva määruse kohaselt teavitatud, võtma adressaadilt saadud teavet arvesse ning otsustama omal algatusel või täitva asutuse või ametiisiku palvel, kas Euroopa andmeesitamismäärus tuleb tagasi võtta, seda kohandada või see jõusse jätta. Kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati käesoleva määruse kohane teavitus, peaks taotlev asutus või ametiisik võtma adressaadilt saadud teavet arvesse ja otsustama, kas Euroopa andmeesitamismäärus tuleb tagasi võtta, seda kohandada või see jõusse jätta. Samuti peaks täitval asutusel või ametiisikul olema võimalik esitada käesolevas määruses sätestatud keeldumise alused.

(58) Selleks et võimaldada adressaadil lahendada formaalseid probleeme seoses Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega, on vajalik kehtestada adressaadi ja taotleva asutuse või ametiisiku teabevahetuse kord, samuti juhul, kui käesoleva määruse kohaselt esitati täitvale asutusele või ametiisikule teavitus, adressaadi ja täitva asutuse või ametiisiku teabevahetuse kord juhuks, kui Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus on mittetäielik või sisaldab ilmselgeid vigu või ei sisalda piisavalt teavet asjaomase määruse täitmiseks. Kui adressaat ei esita mingil muul põhjusel teavet ammendavalt või õigel ajal, näiteks seetõttu, et tema arvates tekib vastuolu kolmanda riigi õigusest tuleneva kohustusega, või et ei ole Euroopa andmeesitamismäärus või Euroopa andmesäilitamismäärus tema arvates tehtud käesolevas määruses sätestatud tingimuste kohaselt, peaks ta teavitama taotlevat asutust või ametiisikut ning juhul, kui täitvale asutusele või ametiisikule on esitatud teavitus, ka täitvat asutust või ametiisikut ning esitama põhjendused selle kohta, miks Euroopa andmeesitamismäärust või Euroopa andmesäilitamismäärust ei täideta õigel ajal. Seega peaks teabevahetuse kord võimaldama taotleval asutusel või ametiisikul varases etapis vigu parandada või Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse suhtes ümber mõelda. Taotletavate andmete kättesaadavuse tagamiseks peaks adressaat neid andmeid säilitama, kui asjaomasel adressaadil on võimalik taotletud andmed tuvastada.

(59) Adressaat ei peaks olema kohustatud Euroopa andmeesitamismäärust või Euroopa andmesäilitamismäärust täitma, kui see on Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse kättesaamise ajal de facto võimatu asjaolude tõttu, mis ei ole adressaadi või teenuseosutajaga (kui need on erinevad isikud) seotud. Tuleks eeldada, et de facto võimatus esineb siis, kui isik, kelle andmeid taotleti, ei ole teenuseosutaja klient või teda ei saa sellena tuvastada isegi pärast seda, kui taotlevale asutusele või ametiisikule on esitatud palve saada lisateavet, või kui andmed on enne määruse saamist seaduslikult kustutatud.

(60) Pärast Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamist peaks adressaat säilitama taotletud andmeid kuni 60 päeva, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab, et on esitatud hilisem taotlus andmete esitamiseks, millisel juhul tuleks andmeid edasi säilitada. Taotleval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik pikendada säilitamise kestust veel 30 päeva võrra, kui see on vajalik, et käesolevas määruses sätestatud vormi kasutades oleks võimalik esitada järgnev andmete esitamise taotlus. Kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab säilitamise aja jooksul, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus, peaks adressaat säilitama andmeid nii kaua kui vajalik, et esitada andmed kohe, kui on kätte saadud järgnev andmete esitamise taotlus. Selline kinnitus tuleks saata adressaadile asjakohase tähtaja jooksul täitva riigi ametlikus keeles või muus adressaadile vastuvõetavas keeles, kasutades käesolevas määruses sätestatud vormi. Et vältida säilitamise lõpetamist, peaks piisama sellest, et hilisem andmete esitamise taotlus on välja antud ja taotlev asutus või ametiisik on saatnud kinnituse; selles etapis ei peaks olema vaja täita edastamisega seotud lisaformaalsusi, näiteks dokumente tõlkida. Kui säilitamine ei ole enam vajalik, teavitab taotlev asutus või ametiisik sellest adressaate põhjendamatu viivituseta ja Euroopa andmesäilitamismääruse kohane andmete säilitamise kohustus peaks lõppema.

(61) Olenemata vastastikuse usalduse põhimõttest peaks täitval asutusel või ametiisikul olema võimalik esitada Euroopa andmeesitamismääruse täitmisest keeldumise aluseid, kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati teavitus vastavalt käesolevale määrusele, tuginedes käesolevas määruses sätestatud keeldumise aluste loetelule. Kui täitva asutuse või ametiisiku teavitamine või täitmisele pööramine toimub kooskõlas käesoleva määrusega, võib täitev riik oma riigisisese õigusega ette näha, et Euroopa andmeesitamismääruse täitmiseks on vajalik kaasata menetlusse täitva riigi kohus.

(62) Kui täitvat asutust või ametiisikut teavitatakse Euroopa andmeesitamismäärusest andmeliiklusandmete hankimiseks, välja arvatud andmete puhul, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu see on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks, peaks tal olema õigus määruses esitatud teavet hinnata ja, kui see on asjakohane sellest keelduda, kui ta jõuab määruses sisalduva teabe kohustusliku ja nõuetekohase analüüsi alusel ning kohaldatavaid liidu esmase õiguse norme, eelkõige põhiõiguste hartat järgides järeldusele, et võiks esitada ühe või mitu käesolevas määruses sätestatud keeldumise alust. Õigusasutuste sõltumatuse austamiseks on vaja, et neile asutustele antaks keeldumise aluste kohta otsuste tegemisel teatav kaalutlusõigus.

(63) Kui täitvat asutust või ametiisikut teavitatakse käesoleva määruse kohaselt, peaks tal olema võimalik Euroopa andmeesitamismääruse täitmisest keelduda, kui taotletud andmed on kaitstud täitva riigi õigusega antud immuniteetide või privileegidega, mis takistavad Euroopa andmeesitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist, või kui taotletud andmed on hõlmatud sellise kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normidega, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või väljendusvabadusega muus meedias, mis takistavad Euroopa andmeesitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist.

(64) Täitval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik määrusest keelduda erandjuhtudel, kui on põhjendatud alus arvata konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal, et Euroopa andmeesitamismääruse täitmine tooks juhtumi konkreetsetel asjaoludel kaasa ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise. Eelkõige siis, kui täitev asutus või ametiisik hindab seda keeldumise alust ja kui täitva asutuse või ametiisiku käsutuses on tõendid või dokumendid, mis on esitatud ühe kolmandiku liikmesriikide, Euroopa Parlamendi või Euroopa Komisjoni põhjendatud ettepanekus, mis on vastu võetud ELi lepingu artikli 7 lõike 1 alusel ja millest nähtub, et määruse täitmise korral on ilmne oht, et rikutakse raskelt põhiõiguste harta artiklis 47 sätestatud põhiõigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, kuna taotleva riigi kohtusüsteemi sõltumatuses esineb süsteemseid või üldisi puudusi, peaks täitev asutus või ametiisik konkreetselt ja täpselt kindlaks tegema, kas asjaomase isiku isiklikku olukorda, kriminaalmenetluse objektiks oleva süüteo laadi ja määruse aluseks olevat faktilist konteksti ning taotleva asutuse või ametiisiku esitatud teavet arvesse võttes on põhjendatud alust arvata, et on oht, et rikutakse isiku õigust õiglasele kohtulikule arutamisele.

(65) Täitval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik määrusest keelduda, kui selle täitmine oleks vastuolus topeltkaristamise keelu põhimõttega.

(66) Käesoleva määruse kohaselt teavitatud täitval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik Euroopa andmeesitamismäärusest keelduda, kui tegu, mille kohta on tehtud määrus, ei ole täitva riigi õiguse kohaselt süütegu, välja arvatud juhul, kui misse tegu on loetletud käesoleva määruse lisas sätestatud süüteo kategooriates, mille taotlev asutus või ametiisik on Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele märkinud, ning kui sellise teo toimepanemine on taotlevas riigis karistatav vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat.

(67) Kuna isiku, kelle andmeid taotletakse, teavitamine on ELi lepingu artikli 6 ja põhiõiguste harta kohaselt ning andmekaitseõigusi ja kaitseõigust silmas pidades tulemusliku läbivaatamise ja õiguskaitsevahendite võimaldamise oluline aspekt, peaks taotlev asutus või ametiisik põhjendamatu viivituseta teavitama isikut, kelle andmeid taotletakse, andmete esitamisest Euroopa andmeesitamismääruse alusel. Taotleval asutusel või ametiisikul peaks siiski olema võimalik kooskõlas riigisisese õigusega teavitamisega viivitada või teavitamist piirata või jätta teavitamata isik, kelle andmeid taotletakse, sellises ulatuses ja seni, kuni direktiivi (EL) 2016/680 tingimused on täidetud, millisel juhul peaks taotlev asutus või ametiisik märkima juhtumi toimikusse viivituse, piirangu või tegevusetuse põhjused ning lisama Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele lühikese põhjenduse. Et tagada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse ning esitatud või säilitatud andmete konfidentsiaalsus, salastatus ja terviklus, võtavad adressaadid ja teenuseosutajad (kui need on erinevad isikud) kehtivatele normidele vastavad vajalikud operatiiv- ja tehnilised meetmed.

(68) Teenuseosutajal peaks olema võimalik nõuda taotlevalt riigilt Euroopa andmeesitamismäärusele või Euroopa andmesäilitamismäärusele vastamise kulude hüvitamist, kui see võimalus on taotleva riigi õiguses ette nähtud sarnastes olukordades tehtavate riigisiseste määruste jaoks kooskõlas kõnealuse riigi õigusega. Liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni oma riiklikest hüvitamise reeglitest ja komisjon peaks need avalikustama. Käesoleva määrusega nähakse ette eraldi reeglid, mida kohaldatakse detsentraliseeritud IT-süsteemiga seotud kulude hüvitamise suhtes.

(69) Ilma et see piiraks nende riigisiseste õigusaktide kohaldamist, millega nähakse ette kriminaalkaristuste määramine, peaksid liikmesriigid kehtestama karistusnormid käesoleva määruse sätete rikkumise korral määratavate rahaliste karistuste kohta ning võtma nende rakendamise tagamiseks kõik vajalikud meetmed. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende riigisisese õigusega kehtestatud rahalised karistused on mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning nende hilisematest muudatustest.

(70) Üksikjuhtumiks sobiva rahalise karistuse hindamisel peaksid pädevad asutused võtma arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, nagu rikkumise laad, raskus ja kestus, kas see pandi toime tahtlikult või hooletuse tõttu, kas teenuseosutajat on võetud sarnaste eelmiste rikkumiste eest vastutusele ning vastutusele võetud teenuseosutaja rahaline usaldusväärsus. Erandlikel asjaoludel võib see hindamine viia selleni, et täitev asutus või ametiisik otsustab rahaliste karistuste määramisest loobuda. Sellega seoses tuleb pöörata erilist tähelepanu mikroettevõtjatele, kes ei täida Euroopa andmeesitamismäärust või Euroopa andmesäilitamismäärust erakorralise juhtumi korral inimressursside puudumise tõttu väljaspool tavalist tööaega, juhul kui andmed edastatakse põhjendamatu viivituseta.

(71) Teenuseosutajaid ei tohiks nende andmekaitsekohustustest olenemata pidada liikmesriikides vastutavaks nende kasutajatele või kolmandatele isikutele tekitatud kahju eest, mis tuleneb üksnes Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse heausksest täitmisest. Asjaomase määruse õiguspärasuse, eelkõige selle vajalikkuse ja proportsionaalsuse tagamise eest peaks vastutama taotlev asutus või ametiisik.

(72) Kui adressaat ei vii Euroopa andmeesitamismääruse tunnistust või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust ettenähtud tähtaja jooksul täide, esitamata põhjendusi, mida taotlev asutus peab vastuvõetavaks, ning, kui see on kohaldatav, kui täitev asutus või ametiisik ei ole tuginenud ühelegi käesolevas määruses sätestatud keeldumise alusele, peaks taotleval asutusel või ametiisikul olema võimalik taotleda täitvalt asutuselt või ametiisikult Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse täitmisele pööramist. Selleks peaks taotlev asutus või ametiisik edastama käesolevas määruses sätestatud korras asjaomase määruse ja asjakohase vormi adressaadi poolt täidetuna ja kõik asjakohased dokumendid täitvale asutusele või ametiisikule. Taotlev asutus või ametiisik peaks tõlkima määruse ja kõik muud edastatavad dokumendid ühte täitva riigi poolt vastuvõetavasse keelde ja teavitama edastamisest adressaati. Kõnealune riik peaks asjaomase määruse täitmisele pöörama kooskõlas oma riigisisese õigusega.

(73) Täitmisele pööramise menetlus peaks võimaldama adressaadil esitada täitmisele pööramise vastu alused, mis põhinevad käesolevas määruses sätestatud spetsiifilistel alustel, sealhulgas asjaolul, et määrust ei ole välja andnud või kinnitanud pädev asutus või ametiisik, nagu on sätestatud käesolevas määruses, või kui määrus ei puuduta andmeid, mida teenuseosutaja salvestab või tema nimel salvestatakse asjaomase tunnistuse kättesaamise ajal. Täitval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnustamisest ja täitmisele pööramisest keelduda samadel alustel ning erandjuhtudel ka ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjaomase põhiõiguse ilmse rikkumise tõttu. Täitev asutus või ametiisik peaks enne, kui ta otsustab nendel alustel määrust mitte tunnustada või seda täitmisele mitte pöörata, konsulteerima taotleva asutusega. Kui adressaat ei täida kohustusi, mis tulenevad tunnustatud Euroopa andmeesitamismäärusest või Euroopa andmesäilitamismäärusest, mille täidetavust on kinnitanud täitev asutus või ametiisik, peaks see asutus määrama rahalise karistuse. See karistus peaks olema proportsionaalne, võttes eelkõige arvesse ka selliseid spetsiifilisi asjaolusid nagu korduv või süsteemne nõuete täitmata jätmine.

(74) Euroopa andmeesitamismääruse täitmine võib minna vastuollu kohaldatava kolmanda riigi õiguse kohaste kohustustega. Selleks et tagada kolmandate riikide suveräänsete huvide austamine ning kaitsta asjaomaseid üksikisikuid ja käsitleda teenuseosutajate vastuolulisi kohustusi, nähakse käesoleva määrusega ette kohtuliku kontrolli erimehhanism juhuks, kui Euroopa andmeesitamismääruse täitmine takistaks teenuseosutajatel täita kolmanda riigi õigusest tulenevaid õiguslikke kohustusi.

(75) Kui adressaat leiab, et Euroopa andmeesitamismäärus tooks konkreetsel juhul kaasa kolmanda riigi õigusest tuleneva õigusliku kohustuse rikkumise, peaks ta teavitama taotlevat asutust või ametiisikut ja täitvat asutust või ametiisikut määruse täitmata jätmise põhjustest, esitades käesoleva määrusega ettenähtud vormi kasutades põhjendatud vastuväite. Taotlev asutus või ametiisik peaks Euroopa andmeesitamismääruse põhjendatud vastuväite ja täitva riigi esitatud tagasiside alusel läbi vaatama, võttes arvesse samu kriteeriume, mida peaks arvestama täitva riigi pädev kohus. Kui taotlev asutus või ametiisik kavatseb määruse jõusse jätta, peaks ta paluma taotleva riigi pädevalt kohtult läbivaatamist, millest on teavitanud asjaomane liikmesriik, kes peaks määruse läbi vaatama.

(76) Pädev kohus peaks saama vastuolulise kohustuse olemasolu kindlaksmääramisel üksiku uuritava juhtumi korral kasutada vastavalt vajadusele asjakohaseid väliseid eksperditeadmisi, näiteks asjaomase kolmanda riigi õiguse tõlgendamise kohta. Selleks võib pädev kohus konsulteerida näiteks kolmanda riigi keskasutusega, võttes arvesse direktiivi (EL) 2016/680. Taotlev riik peaks nõudma kolmanda riigi pädevalt asutuselt teavet eelkõige juhul, kui konflikt puudutab kolmanda riigi põhiõigusi või muid riikliku julgeoleku ja kaitsega seotud põhihuvisid.

(77) Võimaluse korral võiks tõlgendamise kohta esitada ka eksperdiarvamuse. Teave ja kohtupraktika kolmanda riigi õigusaktide tõlgendamise ja liikmesriikide kollisiooninormide kohta tuleks teha kättesaadavaks kesksel platvormil, näiteks projekti SIRIUS või Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku kaudu, et oleks võimalik kasutada ära samades või sarnastes küsimustes saadud kogemusi ja eksperditeadmisi. Sellise teabe kättesaadavus kesksel platvormil ei tohiks takistada asjakohasel juhul kolmanda riigiga uuesti konsulteerimist.

(78) Vastuoluliste kohustuste esinemise hindamisel peaks pädev kohus otsustama, kas kolmanda riigi vastuolulised õigusaktid on kohaldatavad, ning kui see on nii, siis kas need keelavad asjaomaste andmete avaldamise. Kui pädev kohus teeb kindlaks, et kolmanda riigi õigusaktid keelavad asjaomaste andmete avaldamise, peaks see kohus tegema kindlaks, kas jätta Euroopa andmeesitamismäärus jõusse või see tühistada, kaaludes mitut elementi, mille eesmärk on kindlaks teha seose tugevus kummagi asjaomase jurisdiktsiooniga, andmete hankimisega või hoopis andmete avaldamise takistamisega seotud asjaomased huvid ning määruse täitmisest adressaadile või teenuseosutajale tekkida võivad tagajärjed. Hindamisel tuleks eriti tähtsaks ja kaalukaks pidada kolmanda riigi õigusega ette nähtud põhiõiguste kaitset ning muid põhihuve, nagu kolmanda riigi riiklikud julgeolekuhuvid, ning samuti kriminaalasja seotust kummagi jurisdiktsiooniga. Kui kohus otsustab määruse tühistada, peaks ta sellest teavitama taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati. Kui pädev kohus otsustab, et määrus tuleb jõusse jätta, peaks ta sellest teavitama taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati, ja see adressaat peaks jätkama määruse täitmist. Taotlev asutus või ametiisik peaks täitvat asutust või ametiisikut läbivaatamismenetluse tulemustest teavitama.

(79) Käesolevas määruses Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitmiseks sätestatud tingimusi tuleks kohaldada ka juhul, kui kolmanda riigi õigusest tulenevad vastuolulised kohustused. Seega, kui Euroopa andmeesitamismääruse täitmine takistaks teenuseosutajaid täitmast kolmanda riigi õigusest tulenevat juriidilist kohustust, tuleks kohtuliku kontrolli ajal selle määrusega taotletud andmeid säilitada. Kui pädev kohus otsustab pärast kohtulikku kontrolli Euroopa andmeesitamismääruse tühistada, peaks olema võimalik teha Euroopa andmesäilitamismäärus, et taotleval asutusel või ametiisikul oleks võimalik taotleda andmete esitamist muude kanalite, näiteks vastastikuse õigusabi kaudu.

(80) On väga tähtis, et kõigil isikutel, kelle andmeid kriminaaluurimistes või -menetlustes taotletakse, oleks kooskõlas põhiõiguste harta artikliga 47 juurdepääs tõhusatele õiguskaitsevahenditele. Kooskõlas kõnealuse nõudega ja muude riigisisese õiguse kohaselt kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist piiramata peaks igal isikul, kelle andmeid taotleti Euroopa andmeesitamismäärusega, olema õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele selle määruse vastu. Kui selline isik on kahtlustatav või süüdistatav isik, peaks tal olema õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele sellise kriminaalmenetluse ajal, kus tema andmeid kasutatakse tõendusmaterjalina. Õigust tõhusatele õiguskaitsevahenditele tuleks kasutada taotleva riigi kohtus kooskõlas asjaomase riigisisese õigusega ning sellega peaks kaasnema õigus vaidlustada meetme õiguspärasus, sealhulgas selle vajalikkus ja proportsionaalsus, ilma et see piiraks põhiõiguste tagamist täitvas riigis või muid täiendavaid õiguskaitsevahendeid kooskõlas riigisisese õigusega. Käesoleva määrusega ei tohiks piirata andmete esitamise määruse õiguspärasuse vaidlustamise võimalikke aluseid. Käesolevas määruses sätestatud õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele ei tohiks piirata õigust kasutada õiguskaitsevahendeid määruse (EL) 2016/679 ja direktiivi (EL) 2016/680 alusel. Teavet riigisisese õiguse kohaste õiguskaitsevahendite kasutamise võimaluste kohta tuleks anda õigeaegselt ning tuleks tagada, et õiguskaitsevahendeid saab tulemuslikult kasutada.

(81) Tuleks välja töötada asjakohased kanalid, et tagada kõigi osaliste tõhus koostöö digitaalsete vahenditega detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu, mis võimaldab juhtumitega seotud vormide, andmete ja teabe kiiret, otsest, koostalitlusvõimelist, kestlikku, usaldusväärset ja turvalist piiriülest elektroonilist vahetamist.

(82) Selleks et võimaldada tõhusat ja turvalist kirjalikku suhtlust pädevate asutuste ja määratud majandusüksuste või teenuseosutajate esindajate vahel vastavalt käesolevale määrusele, tuleks kõnealustele määratud majandusüksustele või esindajatele anda elektroonilised juurdepääsuvahendid liikmesriikide hallatavale riiklikule IT-süsteemile, mis on detsentraliseeritud IT-süsteemi osa.

(83) Detsentraliseeritud IT-süsteem peaks koosnema liikmesriikide ning liidu asutuste ja organite IT-süsteemidest ja neid omavahel siduvatest koostalitlevatest pääsupunktidest. Detsentraliseeritud IT-süsteemi pääsupunktid peaksid põhinema Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2022/850 ([24]) loodud e-CODEXi süsteemil.

(84) Teenuseosutajatele, kes kasutavad elektrooniliste tõendite taotlustega seotud teabe ja andmete vahetamiseks spetsiaalseid IT-lahendusi, tuleks ühise andmevahetusstandardiga anda automaatne juurdepääs detsentraliseeritud IT-süsteemidele.

(85) Üldjuhul peaks kogu kirjalik teabevahetus pädevate asutuste vahel või pädevate asutuste ja määratud majandusüksuste või esindajate vahel toimuma detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu. Alternatiivseid vahendeid peaks olema võimalik kasutada ainult siis, kui detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutamine ei ole võimalik, näiteks spetsiifiliste kohtuekspertiisi nõuete tõttu, kuna edastatavate andmete mahtu piiravad tehnilised võimalused või kui erakorralise juhtumi korral tuleb tegeleda mõne teise, detsentraliseeritud IT-süsteemiga ühendamata majandusüksusega. Sellistel juhtudel peaks edastamine toimuma kõige asjakohasemate alternatiivsete vahenditega, võttes arvesse vajadust tagada kiire, turvaline ja usaldusväärne teabevahetus.

(86) Tagamaks, et detsentraliseeritud IT-süsteem sisaldab käesoleva määruse kohase kirjaliku teabevahetuse täielikku registrit, tuleks alternatiivsel viisil toimunud andmeedastused registreerida detsentraliseeritud IT-süsteemis põhjendamatu viivituseta.

(87) Kaaluda tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 910/2014 ([25]) sätestatud autentsuse tagamise mehhanismide kasutamist.

(88) Teenuseosutajad, eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, ei peaks seoses detsentraliseeritud IT-süsteemi loomise ja käitamisega kandma ebaproportsionaalseid kulusid. Seepärast teeb komisjon etalonteostuse loomise, hooldamise ja arendamise raames kättesaadavaks ka veebipõhise liidese, mis võimaldab teenuseosutajatel ametiasutustega turvaliselt suhelda, ilma et nad peaksid detsentraliseeritud IT-süsteemile juurdepääsuks looma oma spetsiaalse taristu.

(89) Liikmesriikidel peaks olema võimalik kasutada riikliku IT-süsteemi asemel komisjoni arendatud tarkvara, nimelt etalonteostuse tarkvara. See etalonteostuse tarkvara põhineb modulaarsel ülesehitusel, mis tähendab, et tarkvara on pakitud ja tarnitakse eraldi e-CODEXi süsteemi komponentidest, mida on vaja selle detsentraliseeritud IT-süsteemiga ühendamiseks. Selline ülesehitus võimaldaks liikmesriikidel oma olemasolevat riiklikku õigusalase teabevahetuse taristut taaskasutada või täiustada piiriüleseks kasutuseks.

(90) Komisjon peaks vastutama etalonteostuse tarkvara loomise, hooldamise ja arendamise eest. Komisjon peaks projekteerima, arendama ja hooldama etalonteostuse tarkvara vastavalt andmekaitsenõuetele ja -põhimõtetele, mis on sätetatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1725 ([26]), määruses (EL) 2016/679 ja direktiivis (EL) 2016/680, eelkõige lõimitud andmekaitse ja vaikimisi andmekaitse põhimõtetele, ja säilitades küberturvalisuse kõrge taseme. On oluline, et etalonteostuse tarkvara sisaldaks ka asjakohaseid tehnilisi meetmeid ja võimaldaks võtta korralduslikke meetmeid, mis on vajalikud turvalisuse ja koostalitlusvõime asjakohase taseme tagamiseks.

([24]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/850, milles käsitletakse arvutipõhist süsteemi piiriüleseks elektrooniliseks andmevahetuseks tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö valdkonnas (e-CODEXi süsteem) ning millega muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (ELT L 150, 1.6.2022, lk 1).

([25]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

([26]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

(91) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ([27]).

(92) Detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu toimuva või detsentraliseeritud IT-süsteemis registreeritud andmevahetuse puhul peaks liikmesriikidel olema võimalik koguda statistikat, et täita käesolevast määrusest tulenevaid seire- ja aruandluskohustusi oma riiklike portaalide kaudu.

(93) Käesoleva määruse väljundite, tulemuste ja mõju seireks peaks komisjon avaldama eelnenud kalendriaasta kohta aastaaruande, mis põhineb liikmesriikidelt saadud andmetel. Selleks peaksid liikmesriigid koguma ja esitama komisjonile põhjalikku statistikat käesoleva määruse eri aspektide kohta taotletud andmete liigi, adressaatide ja selle kaupa, kas tegemist oli erakorralise juhtumiga või mitte.

(94) Eeltõlgitud ja standardsete vormide kasutamine lihtsustaks käesoleva määruse kohast koostööd ja teabevahetust, võimaldades kiiremat ja tulemuslikumat elektroonilise teabe edastamist kasutajasõbralikul viisil. Sellised vormid vähendaksid tõlkekulusid ja aitaksid parandada teabevahetuse kvaliteeti. Vastusevormid võimaldaksid samuti standarditud teabevahetust, eelkõige siis, kui teenuseosutajatel ei ole võimalik nõudeid täita, sest kasutaja konto puudub või andmed ei ole kättesaadavad. Käesolevas määruses sätestatud vormid lihtsustaksid ka statistiliste andmete kogumist.

(95) Selleks et käsitleda tulemuslikult võimalikku vajadust parandada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse vormide sisu ning vorme, mida tuleb kasutada teabe esitamiseks Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmise võimatuse kohta, Euroopa andmesäilitamismääruse kohase taotluse esitamise kinnitamiseks ja elektrooniliste tõendite säilitamise laiendamiseks, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesolevas määruses sätestatud vormide muutmise kohta. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([28]) sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

(96) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada liidu ja muid rahvusvahelisi õigusakte, lepinguid ja kokkuleppeid, mis käsitlevad käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate tõendite kogumist. Liikmesriikide ametiasutused peaksid valima vahendi, mis sobib konkreetse juhtumiga kõige paremini. Mõnel juhul võivad nad eelistada kasutada liidu ja muid rahvusvahelisi õigusakte, lepinguid ja kokkuleppeid, kui nad taotlevad teiselt liikmesriigilt eri liiki uurimistoimingute tegemist, mis ei piirdu elektrooniliste tõendite esitamisega. Liikmesriigid peaksid hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist teavitama komisjoni käesolevas määruses osutatud olemasolevatest õigusaktidest, lepingutest ja kokkulepetest, mille kohaldamist nad jätkavad. Liikmesriigid peaksid samuti teavitama komisjoni käesolevas määruses osutatud kõigist uutest lepingutest ja kokkulepetest kolme kuu jooksul pärast nende allkirjastamist.

(97) Tehnoloogilise arengu tõttu võivad mõne aasta pärast olla valdavalt kasutusel uued sidevahendid või käesoleva määruse kohaldamisel võivad ilmneda lüngad. Seetõttu on oluline ette näha selle kohaldamise hindamine.

(98) Komisjon peaks hindama käesolevat määrust viie kriteeriumi alusel, milleks on tõhusus, mõjusus, asjakohasus, sidusus ja ELi lisaväärtus, ning see hindamine peaks olema aluseks võimalike tulevaste meetmete mõju hindamisel. Hindamisaruanne peaks sisaldama hinnangut käesoleva määruse kohaldamisele ja selle eesmärkide täitmisel saavutatud tulemustele ning käesoleva määruse mõju kohta põhiõigustele. Komisjon peaks koguma korrapäraselt teavet, et võimaldada käesoleva määruse hindamist.

([27]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

([28]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

(99) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt parandada elektrooniliste tõendite piiriülest tagamist ja hankimist, ei suuda liikmesriigid selle piiriülese olemuse tõttu piisavalt saavutada, küll aga saab seda paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(100) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Iirimaa teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

(101) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(102) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 6. novembril 2019 ([29]),

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse õigusnormid, mille alusel võib liikmesriigi asutus kriminaalmenetluse puhul teha Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse ning anda seeläbi liidus teenuseid osutavatele ja teises liikmesriigis asuvale, või kui mitte asuvale, siis seal esindatud teenuseosutajale korralduse esitada või säilitada elektroonilisi tõendeid olenemata andmete asukohast.

Käesolev määrus ei piira liikmesriikide asutuste õigust pöörduda nende territooriumil asuvate või esindatud teenuseosutajate poole tagamaks, et nad täidavad riigisiseseid meetmeid, mis on sarnased esimeses lõigus osutatud tõenditega.

2. Kooskõlas riigi kriminaalmenetlusõigusega võib kohaldatavate kaitseõiguste raames Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tegemist taotleda ka kahtlustatav või süüdistatav või tema nimel tegutsev advokaat.

3. Käesoleva määrusega ei muudeta kohustust austada põhiõiguste hartas ja ELi lepingu artiklis 6 sätestatud põhiõigusi ja õiguspõhimõtteid ning õiguskaitseasutustele või õigusasutustele sellega seoses kohaldatavaid kohustusi. Käesoleva määruse kohaldamine ei piira aluspõhimõtteid, eelkõige väljendus- ja teabevabadust, sealhulgas meediavabadust ja meedia mitmekesisust, era- ja perekonnaelu austamist, isikuandmete kaitset ning õigust tulemuslikule kohtulikule kaitsele.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse liidus teenuseid osutavate teenuseosutajate suhtes.

2. Euroopa andmeesitamismäärusi ja Euroopa andmesäilitamismäärusi võib teha ainult kriminaalmenetluse raames ja eesmärgil ning selleks, et pöörata täitmisele kriminaalmenetluse järgne vähemalt nelja kuu pikkune vabadusekaotuslik karistus või vabadust piirav meede, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kuid mille puhul süüdimõistetud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale. Sellised määrused võib teha ka nende kuritegude puhul, mille eest taotlevas riigis võidakse vastutusele võtta või karistada juriidilist isikut.

3. Euroopa andmeesitamismäärusi ja Euroopa andmesäilitamismäärusi võib teha üksnes andmete kohta, mis on seotud artikli 3 punktis 3 osutatud teenustega, mida osutatakse liidus.

4. Käesolevat määrust ei kohaldata menetluste suhtes, mida on alustatud vastastikuse õigusabi andmiseks teisele liikmesriigile või kolmandale riigile.

([29]) ELT C 32, 31.1.2020, lk 11.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „Euroopa andmeesitamismäärus“ – otsus, millega antakse korraldus esitada elektroonilised tõendid, mille on teinud või kinnitanud liikmesriigi õigusasutus kooskõlas artikli 4 lõigetega 1, 2, 4 ja 5 ning mis on adresseeritud määratud majandusüksusele või liidus teenuseid osutava teenuseosutaja esindajale, kui kõnealune määratud majandusüksus või esindaja asub sellises teises liikmesriigis, kelle suhtes käesolev määrus on siduv;

2) „Euroopa andmesäilitamismäärus“ – otsus, millega antakse korraldus säilitada elektroonilisi tõendeid, et esitada järgnev andmete esitamise taotlus ning mille on teinud või kinnitanud liikmesriigi õigusasutus kooskõlas artikli 4 lõigetega 3, 4 ja 5 ning mis on adresseeritud määratud majandusüksusele või liidus teenuseid osutava teenuseosutaja esindajale, kui kõnealune määratud majandusüksus või esindaja asub sellises teises liikmesriigis, kelle suhtes käesolev määrus on siduv;

3) „teenuseosutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes osutab ühe või mitme järgmise kategooria teenuseid, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/123/EÜ ([30]) artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud finantsteenuseid:

   a) elektroonilise side teenused, mis on määratletud direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 2 punktis 4;

   b) interneti domeeninime ja IP-numbriteenused, nagu IP-aadressi määramine, domeeninimede register, domeeninimeregistraator ning domeeninimedega seotud privaatsus- ja proksiteenused;

   c) muud infoühiskonna teenused, millele on osutatud direktiivi (EL) 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b ja mis

      i) võimaldavad kasutajatevahelist suhtlust või

      ii) võimaldavad andmeid salvestada või neid muul viisil töödelda kasutajate nimel, kellele teenust osutatakse, kui andmete salvestamine on kasutajale osutatava teenuse määrav element;

4) „teenuste osutamine liidus“ –

   a) liikmesriigis füüsilistel või juriidilistel isikutel punktis 3 loetletud teenuste kasutamise võimaldamine ja

   b) spetsiifilistel faktilistel kriteeriumitel põhineva sisulise seose esinemine punktis a osutatud liikmesriigiga; selline sisuline seos on olemas, kui teenuseosutajal on liikmesriigis majandusüksus, või kui majandusüksust ei ole, siis, kui ühes või mitmes liikmesriigis on märkimisväärne arv kasutajaid või kui tema tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki;

5) „majandusüksus“ – üksus, mis tegelikult tegeleb majandustegevusega määramata aja jooksul stabiilse taristu kaudu, kust osutatakse teenuseid või juhitakse majandustegevust;

6) „määratud majandusüksus“ – juriidilise isiku staatusega majandusüksus, mille on direktiivi (EL) 2023/1544 artikli 1 lõikes 1 ja artikli 3 lõikes 1 osutatud eesmärkidel kirjalikult määranud teenuseosutaja, kes asub kõnealuse direktiivi artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktis osalevas liikmesriigis;

7) „esindaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kelle on direktiivi (EL) 2023/1544 artikli 1 lõikes 1 ja artikli 3 lõikes 1 osutatud eesmärkidel kirjalikult nimetanud teenuseosutaja, kes ei asu kõnealuse direktiivi artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktis osalevas liikmesriigis;

8) „elektroonilised tõendid“ – Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamise ajal teenuseosutaja poolt või tema nimel elektroonilisel kujul salvestatud abonendi-, andmeliiklus- või sisuandmed;

([30]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

9) „abonendiandmed“ – teenuseosutaja valduses olevad, teenuste tellimisega seonduvad andmed, mis on seotud

   a) abonendi või kliendi identiteediga, näiteks esitatud nimi, sünniaeg, posti- või geograafiline aadress, arveldus- ja makseandmed, telefoninumber või e-posti aadress;

   b) teenuse liigi ja kestusega, sealhulgas tehnilised andmed ja andmed, mis määravad kindlaks seotud tehnilised meetmed või liidesed, mida abonent või klient kasutab või mida abonendile või kliendile pakutakse esialgse registreerimise või aktiveerimise ajal, ning teenuse kasutamise kontrollimisega seotud andmed, välja arvatud salasõnad või muud salasõna asemel kasutatavad autentimisandmed, mille kasutaja on esitanud või mis on kasutaja taotlusel loodud;

10) „andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks“ – IP-aadressid ning vajaduse korral asjakohased allikapordid ja ajatempel, nimelt kuupäev ja kellaaeg, või nende identifikaatoritega samaväärsed tehnilised lahendused ning seotud teave, kui seda taotlevad õiguskaitseasutused või õigusasutused üksnes kasutaja tuvastamiseks üksikus kriminaaluurimises;

11) „andmeliiklusandmed“ – teenuseosutaja pakutava teenuse osutamisega seotud andmed, mille eesmärk on anda teenuse kohta taustaandmeid või lisateavet ning mis luuakse või mida töödeldakse teenuseosutaja infosüsteemis, näiteks sõnumi või muud liiki suhtluse allikas ja sihtkoht, seadme asukoha andmed, kuupäev, kellaaeg, kestus, suurus, marsruut, formaat, kasutatav protokoll ja tihenduse liik, ning muud elektroonilise side metaandmed ning andmed, mis ei ole abonendiandmed ning mis on seotud kasutaja teenusele juurdepääsu seansi alguse ja lõpetamisega, kasutamise kuupäev ja kellaaeg, teenusesse sisselogimine ja teenusest väljalogimine;

12) „sisuandmed“ – digitaalses vormingus andmed, nagu tekst, hääl, videod, kujutised ja heli, välja arvatud abonendiandmed või andmeliiklusandmed;

13) „infosüsteem“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/40/EL ([31]) artikli 2 punktis a määratletud infosüsteem;

14) „taotlev riik“ – liikmesriik, kus tehakse Euroopa andmeesitamismäärus või Euroopa andmesäilitamismäärus;

15) „taotlev asutus või ametiisik“ – taotleva riigi pädev asutus või ametiisik, kes võib kooskõlas artikliga 4 teha Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse;

16) „täitev riik“ – liikmesriik, kus asub määratud majandusüksus või kus elab või asub esindaja ning kuhu käesoleva määruse kohaselt taotlev asutus või ametiisik edastab teavitamiseks või täitmisele pööramiseks Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse;

17) „täitev asutus või ametiisik“ – täitva riigi asutus või ametiisik, kes on selle riigi õiguse kohaselt pädev võtma vastu Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse, mille taotlev asutus või ametiisik on edastanud teavitamiseks või täitmisele pööramiseks kooskõlas käesoleva määrusega;

18) „erakorraline juhtum“ – olukord, kus esineb otsene oht inimese elule, kehalisele puutumatusele või turvalisusele või direktiivi 2008/114/EÜ artikli 2 punktis a määratletud elutähtsatele infrastruktuuridele, kui sellise elutähtsa infrastruktuuri häirimine või hävimine ohustaks otseselt inimese elu, kehalist puutumatust või turvalisust, sealhulgas elanikkonna esmatarbekaupadega varustamise või riigi põhiülesannete täitmise tõsise kahjustamise kaudu;

19) „vastutav töötleja“ – vastutav töötleja, nagu määratletud määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 7;

20) „volitatud töötleja“ – volitatud töötleja, nagu määratletud määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 8;

([31]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. augusti 2013. aasta direktiiv 2013/40/EL, milles käsitletakse infosüsteemide vastu suunatud ründeid ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2005/222/JSK (ELT L 218, 14.8.2013, lk 8).

21) „detsentraliseeritud IT-süsteem“ – IT-süsteemide ja koostalitlusvõimeliste pääsupunktide võrgustik, mille toimimise ja haldamise eest vastutab iga liikmesriik, liidu asutus või organ ise ning mis võimaldab turvalist ja usaldusväärset piiriülest teabevahetust.

II PEATÜKK

EUROOPA ANDMEESITAMISMÄÄRUS, EUROOPA ANDMESÄILITAMISMÄÄRUS JA TUNNISTUSED

Artikkel 4

Taotlev asutus või ametiisik

1. Euroopa andmeesitamismääruse võib abonendiandmete või artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks teha üksnes:

a) asjaomasel juhul pädev kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör või

b) taotleva riigi määratud muu pädev asutus, kes tegutseb asjaomase juhtumiga seotud kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesannetes ja kelle pädevuses on korraldada tõendite kogumist kooskõlas riigisisese õigusega; niisugusel juhul kinnitab taotleva riigi kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör sellise Euroopa andmeesitamismääruse, kui ta on kontrollinud selle vastavust käesoleva määruse kohastele Euroopa andmeesitamismääruse tegemise tingimustele.

2. Euroopa andmeesitamismääruse võib andmeliiklusandmete hankimiseks, välja arvatud artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks, või sisuandmete hankimiseks teha üksnes:

a) asjaomasel juhul pädev kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik või

b) taotleva riigi määratud muu pädev asutus, kes tegutseb asjaomase juhtumiga seotud kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesannetes ja kelle pädevuses on korraldada tõendite kogumist kooskõlas riigisisese õigusega; niisugusel juhul kinnitab taotleva riigi kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik sellise Euroopa andmeesitamismääruse, kui ta on kontrollinud selle vastavust käesoleva määruse kohastele Euroopa andmeesitamismääruse tegemise tingimustele.

3. Euroopa andmesäilitamismääruse võib iga kategooria andmete hankimiseks teha üksnes:

a) asjaomasel juhul pädev kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör või

b) taotleva riigi määratud muu pädev asutus, kes tegutseb asjaomase juhtumiga seotud kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesannetes ja kelle pädevuses on korraldada tõendite kogumist kooskõlas riigisisese õigusega; niisugusel juhul kinnitab taotleva riigi kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör sellise Euroopa andmesäilitamismääruse, kui ta on kontrollinud selle vastavust käesoleva määruse kohastele Euroopa andmesäilitamismääruse tegemise tingimustele.

4. Kui õigusasutus on Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse vastavalt lõike 1 punktile b, lõike 2 punktile b või lõike 3 punktile b kinnitanud, võib seda asutust pidada ka taotlevaks asutuseks või ametiisikuks Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse edastamisel.

5. Artikli 3 punktis 18 määratletud ja nõuetekohaselt kindlaks tehtud erakorraliste juhtumite korral võivad käesoleva artikli lõike 1 punktis b ja lõike 3 punktis b osutatud pädevad asutused erandkorras teha Euroopa andmeesitamismääruse abonendiandmete või artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks, või Euroopa andmesäilitamismääruse ilma asjaomast määrust eelnevalt kinnitamata, kui kinnitust ei ole võimalik õigeaegselt saada ja kui kõnealused asutused võivad teha määruse sarnase riigisisese juhtumi puhul ilma eelneva kinnituseta. Taotlev asutus või ametiisik püüab saada asjaomase määruse kinnituse tagantjärele põhjendamatu viivituseta ja hiljemalt 48 tunni jooksul. Kui asjaomast määrust tagantjärele ei kinnitata, võtab taotlev asutus või ametiisik määruse viivitamata tagasi ja kustutab saadud andmed või piirab nende kasutamist muul viisil.

6. Iga liikmesriik võib määrata ühe või mitu keskasutust, kes vastutavad Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste, Euroopa andmeesitamismääruste ja Euroopa andmesäilitamismääruste ning teavituste ametliku edastamise eest ning andmete ja teavituste vastuvõtmise eest ning selliste tunnistuste või määrustega seotud muu ametliku kirjavahetuse edastamise eest.

Artikkel 5

Euroopa andmeesitamismääruse tegemise tingimused

1. Taotlev asutus või ametiisik võib teha Euroopa andmeesitamismääruse üksnes juhul, kui käesoleva artikli tingimused on täidetud.

2. Euroopa andmeesitamismäärus peab olema vajalik ja proportsionaalne artikli 2 lõikes 3 osutatud menetluse eesmärgi suhtes, võttes arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi, ning see võib teha üksnes juhul, kui sarnase määruse oleks saanud teha samadel tingimustel sarnase riigisisese juhtumi korral.

3. Euroopa andmeesitamismääruse abonendiandmete hankimiseks või artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks võib teha iga kuriteo puhul ning kriminaalmenetluse järgse vähemalt nelja kuu pikkuse vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmisele pööramiseks, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kuid süüdimõistetud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale.

4. Euroopa andmeesitamismäärus andmeliiklusandmete hankimiseks, välja arvatud käesoleva määruse artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks, või sisuandmete hankimiseks tehakse üksnes

a) kuritegude puhul, mis on taotlevas riigis karistatavad vabadusekaotusega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat; või

b) järgmiste süütegude puhul, kui need on toime pandud täielikult või osaliselt infosüsteemi kaudu:

   i) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/713 ([32]) artiklites 3–8 määratletud süüteod;

   ii) direktiivi 2011/93/EL artiklites 3–7 määratletud süüteod;

   iii) direktiivi 2013/40/EL artiklites 3–8 määratletud süüteod;

c) kuritegude puhul, mis on määratletud direktiivi (EL) 2017/541 artiklites 3–12 ja artiklis 14;

d) käesoleva lõike punktides a, b ja c osutatud kuritegude puhul kriminaalmenetluse järgse vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmisele pööramiseks, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kuid süüdimõistetud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale.

5. Euroopa andmeesitamismäärus peab sisaldama järgmist teavet:

a) taotlev asutus või ametiisik ja, kui see on kohaldatav, kinnitav asutus või ametiisik;

b) Euroopa andmeesitamismääruse adressaat, kellele on osutatud artiklis 7;

c) kasutaja, välja arvatud juhul, kui määruse ainus eesmärk on kasutaja tuvastamine, või muu ühene identifikaator, nagu kasutajanimi, sisselogimise ID või konto nimi, et määrata kindlaks taotletavad andmed;

d) artikli 3 punktides 9–12 määratletud taotletavate andmete kategooria;

e) kui see on kohaldatav, nende andmete ajavahemik, mille esitamist taotletakse;

f) taotleva riigi kriminaalõiguse kohaldatavad sätted;

g) artikli 3 punktis 18 määratletud erakorraliste juhtumite korral nende erakorralisuse igakülgselt põhjendatud põhjused;

h) juhul kui Euroopa andmeesitamismäärus on adresseeritud otse teenuseosutajale, kes salvestab või muul viisil töötleb andmeid vastutava töötleja nimel, kinnitus, et käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud tingimused on täidetud;

i) põhjendused, mis annavad alust kindlaks teha, et Euroopa andmeesitamismäärus vastab käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud vajalikkuse ja proportsionaalsuse tingimustele;

j) juhtumi kokkuvõtlik kirjeldus.

([32]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/713, mis käsitleb mittesularahaliste maksevahenditega seotud pettuste ja võltsimise vastast võitlust ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2001/413/JSK (ELT L 123, 10.5.2019, lk 18).

6. Euroopa andmeesitamismäärus adresseeritakse teenuseosutajatele, kes tegutsevad vastutavate töötlejatena kooskõlas määrusega (EL) 2016/679.

Erandina võib Euroopa andmeesitamismääruse adresseerida otse teenuseosutajale, kes salvestab või muul viisil töötleb andmeid vastutava töötleja nimel, kui

a) vastutavat töötlejat ei ole taotleva asutuse või ametiisiku mõistlikele pingutustele vaatamata võimalik tuvastada või

b) vastutava töötleja poole pöördumine võib uurimist kahjustada.

7. Määruse (EL) 2016/679 kohaselt teavitab volitatud töötleja, kes salvestab andmeid või töötleb neid muul viisil vastutava töötleja nimel, vastutavat töötlejat andmete esitamisest, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik on palunud teenuseosutajal hoiduda vastutava töötleja teavitamisest nii kaua, kui see on vajalik ja proportsionaalne, et mitte takistada asjaomast kriminaalmenetlust. Sellisel juhul märgib taotlev asutus või ametiisik juhtumi toimikusse vastutava töötleja teavitamisega viivitamise põhjused. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele lisatakse ka lühike põhjendus.

8. Kui andmeid salvestatakse või töödeldakse muul viisil teenuseosutaja poolt avaliku sektori asutusele pakutava taristu osana, võib Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse teha üksnes juhul, kui avaliku sektori asutus, kelle jaoks andmeid salvestatakse või muul viisil töödeldakse, asub taotlevas riigis.

9. Kui taotleva riigi õiguse alusel ameti- või kutsesaladusega hõlmatud andmeid salvestab või töötleb muul viisil teenuseosutaja osana ameti- või kutsesaladusega hõlmatud isikutele (edaspidi „ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isik“) nende äritegevuses pakutud taristust, milles salvestatakse andmeid, võib andmeliiklusandmete hankimiseks, välja arvatud artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks, või sisuandmete hankimiseks Euroopa andmeesitamismääruse teha üksnes juhul:

a) kui ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isik elab taotlevas riigis;

b) kui ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isiku poole pöördumine võib uurimist kahjustada või

c) kui privileegid võeti ära vastavalt kohaldatavale õigusele.

10. Kui taotleval asutusel või ametiisikul on alust arvata, et Euroopa andmeesitamismäärusega taotletavaid andmeliiklusandmeid, välja arvatud artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavaid andmeid, või taotletavaid sisuandmeid kaitsevad täitva riigi õigusega antud immuniteedid või privileegid, või et nende andmete suhtes kohaldatakse selles riigis õigusnorme, mis käsitlevad ajakirjandusvabaduse või väljendusvabadusega seotud kriminaalvastutuse kindlaksmääramist ja piiramist muus meedias, võib taotlev asutus või ametiisik küsida enne Euroopa andmeesitamismääruse tegemist selgitusi, sealhulgas konsulteerides kas otse või Eurojusti või Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku kaudu täitva riigi pädevate asutustega.

Taotlev asutus või ametiisik ei tee Euroopa andmeesitamismäärust, kui ta leiab, et taotletavaid andmeliiklusandmeid, välja arvatud artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavaid andmeid, või sisuandmeid kaitsevad täitva riigi õigusega antud immuniteedid või privileegid, või et nende andmete suhtes kohaldatakse selles riigis õigusnorme, mis käsitlevad ajakirjandusvabaduse või väljendusvabadusega seotud kriminaalvastutuse kindlaksmääramist ja piiramist muus meedias.

Artikkel 6

Euroopa andmesäilitamismääruse tegemise tingimused

1. Taotlev asutus või ametiisik võib teha Euroopa andmesäilitamismääruse üksnes juhul, kui käesoleva artikli tingimused on täidetud. Artikli 5 lõiget 8 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

2. Euroopa andmesäilitamismäärus peab olema vajalik ja proportsionaalne selleks, et ennetada andmete eemaldamist, kustutamist või muutmist, eesmärgiga teha järgnev andmete esitamise taotlus vastastikuse õigusabi, Euroopa uurimismääruse või Euroopa andmeesitamismääruse kaudu, võttes arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi.

3. Euroopa andmesäilitamismääruse võib teha iga kuriteo puhul, kui selle oleks võinud teha samadel tingimustel sarnase riigisisese juhtumi korral, ning kriminaalmenetluse järgse vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmiseks, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kuid süüdimõistetud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale.

4. Euroopa andmesäilitamismäärus peab sisaldama järgmist teavet:

a) taotlev asutus või ametiisik ning kui see on kohaldatav, kinnitav asutus või ametiisik;

b) Euroopa andmesäilitamismääruse adressaat, kellele on osutatud artiklis 7;

c) kasutaja, välja arvatud juhul, kui määruse ainus eesmärk on kasutaja tuvastamine, või muu ühene identifikaator, nagu kasutajanimi, sisselogimise ID või konto nimi, et määrata kindlaks taotletavad andmed, mille jaoks säilitamist taotletakse;

d) artikli 3 punktides 9–12 määratletud taotletavate andmete kategooria;

e) kui see on kohaldatav, nende andmete ajavahemik, mille jaoks säilitamist taotletakse;

f) taotleva riigi kriminaalõiguse kohaldatavad sätted;

g) põhjendused, mis annavad alust kindlaks määrata, et Euroopa andmesäilitamismäärus vastab käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud vajalikkuse ja proportsionaalsuse tingimustele.

Artikkel 7

Euroopa andmeesitamismääruste ja Euroopa andmesäilitamismääruste adressaadid

1. Euroopa andmeesitamismäärused ja Euroopa andmesäilitamismäärused adresseeritakse otse määratud majandusüksusele või asjaomase teenuseosutaja esindajale.

2. Erandkorras, artikli 3 punktis 18 määratletud erakorraliste juhtumite korral, kui määratud majandusüksus või teenuseosutaja esindaja ei reageeri Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusele tähtaja jooksul, võib selle Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adresseerida teenuseosutaja muule majandusüksusele või esindajale liidus.

Artikkel 8

Täitva asutuse või ametiisiku teavitamine

1. Kui Euroopa andmeesitamismäärus tehakse andmeliiklusandmete hankimiseks, välja arvatud andmete puhul, mida taotletakse üksnes artikli 3 punktis 10 määratletud kasutaja tuvastamiseks, või sisuandmete hankimiseks, teavitab taotlev asutus või ametiisik sellest täitvat asutust või ametiisikut, edastades Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse talle samal ajal, kui ta edastab Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse adressaadile vastavalt artikli 9 lõigetele 1 ja 2.

2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui taotleval asutusel või ametiisikul on määruse tegemise ajal põhjendatult alust arvata, et:

a) süütegu on toime pandud, pannakse toime või pannakse tõenäoliselt toime taotlevas riigis ning

b) isik, kelle andmeid taotletakse, elab taotlevas riigis.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse edastamisel täitvale asutusele või ametiisikule lisab taotlev asutus või ametiisik asjakohasel juhul lisateabe, mida võib olla vaja selleks, et hinnata võimalust keeldumise aluse esitamiseks kooskõlas artikliga 12.

4. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud täitva asutuse või ametiisiku teavitamisel on edasilükkav toime adressaadi artikli 10 lõikes 2 sätestatud kohustustele, välja arvatud artikli 3 punktis 18 määratletud erakorraliste juhtumite korral.

Artikkel 9

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus

1. Euroopa andmeesitamismäärus või Euroopa andmesäilitamismäärus edastatakse artiklis 7 määratletud adressaadile Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusega või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega.

Taotlev asutus või ametiisik või kui see on kohaldatav, kinnitav asutus või ametiisik täidab I lisas toodud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või II lisas toodud Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse lüngad, allkirjastab selle ning kinnitab, et selle sisu on täpne ja õige.

2. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus peab sisaldama artikli 5 lõike 5 punktides a–h loetletud teavet, sealhulgas piisavat teavet, mis võimaldab adressaadil taotleva asutuse või ametiisiku ja vajaduse korral täitva asutuse või ametiisiku kindlaks teha ja temaga ühendust võtta.

Kui artikli 8 kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, sisaldab kõnealusele asutusele edastatud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus artikli 5 lõike 5 punktides a–j loetletud teavet.

3. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus peab sisaldama artikli 6 lõike 4 punktides a–f loetletud teavet, sealhulgas piisavat teavet, mis võimaldab adressaadil taotleva asutuse või ametiisiku kindlaks teha ja temaga ühendust võtta.

4. Vajaduse korral tõlgitakse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus direktiivi (EL) 2023/1544 artikli 4 kohaselt ühte adressaadile vastuvõetavasse liidu ametlikku keelde. Kui teenuseosutaja ei ole ühtegi keelt kindlaks määranud, tõlgitakse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus selle liikmesriigi ametlikku keelde, kus määratud majandusüksus või teenuseosutaja esindaja asub.

Kui artikli 8 kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, tõlgitakse sellele asutusele või ametiisikule edastatav Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus täitva riigi ametlikku keelde või mõnda muusse liidu ametlikku keelde, mis on kõnealusele riigile vastuvõetav.

Artikkel 10

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitmine

1. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamisel võtab adressaat viivitamata meetmeid Euroopa andmeesitamismäärusega taotletud andmete säilitamiseks.

2. Kui artikli 8 kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine ning kõnealune asutus või ametiisik ei ole kümne päeva jooksul esitanud ühtegi keeldumise alust kooskõlas artikliga 12, tagab adressaat, et taotletud andmed edastatakse otse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevale asutusele või ametiisikule või õiguskaitseasutustele kõnealuse 10-päevase ajavahemiku lõpus. Kui täitev asutus või ametiisik kinnitab juba enne kõnealuse 10-päevase ajavahemiku lõppu taotlevale asutusele või ametiisikule ja adressaadile, et ta ei esita ühtegi keeldumise alust, peab adressaat pärast sellise kinnituse kättesaamist tegutsema võimalikult kiiresti ja hiljemalt kõnealuse 10-päevase ajavahemiku lõpus.

3. Kui artikli 8 kohaselt ei nõuta pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist täitva asutuse või ametiisiku teavitamist, peab adressaat tagama, et taotletud andmed edastatakse otse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevale asutusele või ametiisikule või õiguskaitseasutustele hiljemalt 10 päeva jooksul pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist.

4. Erakorraliste juhtumite korral edastab adressaat taotletud andmed põhjendamatu viivituseta hiljemalt kaheksa tunni jooksul alates Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamisest. Kui artikli 8 kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, võib täitev asutus või ametiisik, kui ta otsustab esitada keeldumise aluse vastavalt artikli 12 lõikele 1, viivitamata ja hiljemalt 96 tunni jooksul pärast teavituse saamist teavitada taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati sellest, et ta on andmete kasutamise vastu või et andmeid võib kasutada üksnes tema poolt kindlaks määratud tingimustel. Kui täitev asutus või ametiisik esitab keeldumise aluse ja adressaat on andmed taotlevale asutusele või ametiisikule juba edastanud, kustutab taotlev asutus või ametiisik andmed või piirab muul viisil nende kasutamist või, juhul kui täitev asutus või ametiisik on kindlaks määranud tingimused, järgib andmete kasutamisel kõnealuseid tingimusi.

5. Kui adressaat leiab üksnes Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses sisalduva teabe põhjal, et Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitmine võib mõjutada immuniteete või privileege või kriminaalvastutuse kindlaksmääramist või piiramist käsitlevaid õigusnorme, mis on täitva riigi õiguse kohaselt seotud ajakirjandusvabaduse või sõnavabadusega muudes meediakanalites, teavitab adressaat sellest taotlevat asutust või ametiisikut ja täitvat asutust või ametiisikut, kasutades III lisas esitatud vormi.

Kui täitvale asutusele või ametiisikule artikli 8 kohast teavitust ei esitatud, võtab taotlev asutus või ametiisik käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teavet arvesse ning otsustab omal algatusel või täitva asutuse või ametiisiku taotlusel, kas Euroopa andmeesitamismäärus tagasi võtta, seda kohandada või see jõusse jätta.

Kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati artikli 8 kohane teavitus, võtab taotlev asutus või ametiisik käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teavet arvesse ja otsustab, kas Euroopa andmeesitamismäärus tagasi võtta, seda kohandada või see jõusse jätta. Täitev asutus või ametiisik võib otsustada esitada artiklis 12 sätestatud keeldumise alused.

6. Kui adressaat ei saa täita oma kohustust esitada taotletud andmed, sest Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on mittetäielik, sisaldab ilmselgeid vigu või ei sisalda selle tunnistuse täitmiseks piisavalt teavet, teavitab adressaat sellest põhjendamatu viivituseta taotlevat asutust või ametiisikut ja, kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati artikli 8 kohane teavitus, Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud täitvat asutust või ametiisikut ning küsib selgitusi, kasutades III lisas esitatud vormi. Samal ajal teavitab adressaat taotlevat asutust või ametiisikut sellest, kas taotletud andmete tuvastamine ja nende säilitamine kooskõlas käesoleva artikli lõikega 9 oli võimalik.

Taotlev asutus või ametiisik vastab viivitamata ja hiljemalt viie päeva jooksul pärast vormi kättesaamist. Adressaat tagab, et tal on võimalik taotlevalt asutuselt või ametiisikult vajalikud selgitused või parandused vastu võtta, et adressaat saaks täita lõigetes 1–4 sätestatud kohustusi. Lõigetes 1–4 sätestatud kohustusi ei kohaldata enne, kui taotlev asutus või ametiisik või täitev asutus või ametiisik on esitanud sellise selgituse või paranduse.

7. Kui adressaat ei saa täita oma kohustust esitada taotletud andmed, sest täitmine on adressaadist sõltumatutel põhjustel de facto võimatu, teavitab adressaat sellest põhjendamatu viivituseta taotlevat asutust või ametiisikut ja, kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati artikli 8 kohane teavitus, Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud täitvat asutust või ametiisikut ning esitab sellise de facto võimatuse põhjendused, kasutades III lisa vormi. Kui taotlev asutus või ametiisik jõuab järeldusele, et selline de facto võimatus on olemas, teavitab ta adressaati ja, kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati artikli 8 kohane teavitus, täitvat asutust või ametiisikut sellest, et Euroopa andmeesitamismääruse tunnistust ei ole enam vaja täita.

8. Kui adressaat ei esita muudel kui käesoleva artikli lõigetes 5, 6 ja 7 osutatud põhjustel üldse või ammendavalt taotletud andmeid või ei esita neid kindlaks määratud tähtaja jooksul, teavitab adressaat põhjendamatu viivituseta ja hiljemalt käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud tähtaegade jooksul taotlevat asutust või ametiisikut ja, kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati artikli 8 kohane teavitus, Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud täitvat asutust või ametiisikut nendest põhjustest, kasutades III lisas esitatud vormi. Taotlev asutus vaatab adressaadi esitatud teabe alusel Euroopa andmeesitamismääruse läbi ja määrab adressaadile vajaduse korral andmete esitamiseks uue tähtaja.

9. Andmeid säilitatakse võimaluse piires seni, kuni need on esitatud, olenemata sellest, kas andmete esitamist taotletakse lõpuks Euroopa andmeesitamismääruse ja selle Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse alusel või muude kanalite, näiteks vastastikuse õigusabi kaudu, või seni, kuni Euroopa andmeesitamismäärus on tagasi võetud.

Kui andmete esitamine ja säilitamine ei ole enam vajalik, teavitab taotlev asutus või ametiisik ja asjakohasel juhul täitev asutus või ametiisik sellest adressaati põhjendamatu viivituseta kooskõlas artikli 16 lõikega 8.

Artikkel 11

Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmine

1. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamisel alustab adressaat põhjendamatu viivituseta taotletud andmete säilitamist. Andmete säilitamise kohustus lõpeb 60 päeva pärast, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab V lisas esitatud vormi kasutades, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus. Selle 60-päevase ajavahemiku jooksul võib taotlev asutus või ametiisik VI lisas esitatud vormi kasutades pikendada andmete säilitamise kohustuse kestust veel 30 päeva võrra, kui see on vajalik, et oleks võimalik teha järgnev andmete esitamise taotlus.

2. Kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab lõikes 1 sätestatud säilitamise aja jooksul, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus, säilitab adressaat andmeid nii kaua kui vajalik, et esitada andmed kohe, kui on kätte saadud järgnev andmete esitamise taotlus.

3. Kui säilitamine ei ole enam vajalik, teavitab taotlev asutus või ametiisik sellest adressaati põhjendamatu viivituseta ja asjaomase Euroopa andmesäilitamismääruse kohane andmete säilitamise kohustus lõpeb.

4. Kui adressaat leiab üksnes Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses sisalduva teabe põhjal, et Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmine võib täitva riigi seaduse kohaselt mõjutada immuniteete või privileege või kriminaalvastutuse kindlaksmääramist või piiramist käsitlevaid õigusnorme, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või sõnavabadusega muudes meediakanalites, teavitab adressaat sellest taotlevat asutust või ametiisikut ja täitvat asutust või ametiisikut, kasutades III lisas esitatud vormi.

Taotlev asutus või ametiisik võtab esimeses lõigus osutatud teavet arvesse ning otsustab omal algatusel või täitva asutuse või ametiisiku taotlusel, kas Euroopa andmesäilitamismäärus tagasi võtta, seda kohandada või see jõusse jätta.

5. Kui adressaat ei saa täita oma kohustust säilitada taotletud andmeid, sest Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus on mittetäielik, sisaldab ilmselgeid vigu või ei sisalda selle tunnistuse täitmiseks piisavalt teavet, teavitab adressaat sellest põhjendamatu viivituseta Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevat asutust või ametiisikut ja küsib selgitusi, kasutades III lisas esitatud vormi.

Taotlev asutus või ametiisik vastab viivitamatult ja hiljemalt viie päeva jooksul pärast vormi kättesaamist. Adressaat tagab, et tal on võimalik taotlevalt asutuselt või ametiisikult vajalikud selgitused või parandused vastu võtta, et adressaat saaks täita lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud kohustusi. Kui taotlev asutus ei ole viie päeva jooksul vastanud, vabastatakse teenuseosutaja lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustustest.

6. Kui adressaat ei saa täita oma kohustust säilitada taotletud andmeid, sest täitmine on adressaadist sõltumatutel põhjustel de facto võimatu, teavitab adressaat sellest põhjendamatu viivituseta Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevat asutust või ametiisikut ning esitab sellise de facto võimatuse põhjendused, kasutades III lisa vormi. Kui taotlev asutus või ametiisik jõuab järeldusele, et selline võimatus on olemas, teatab ta adressaadile, et Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust ei ole enam vaja täita.

7. Kui adressaat ei säilita taotletud teavet muudel kui lõigetes 4, 5 ja 6 osutatud põhjustel, teavitab adressaat taotlevat asutust või ametiisikut põhjendamatu viivituseta nendest põhjustest, kasutades III lisas esitatud vormi. Taotlev asutus vaatab adressaadi esitatud põhjenduste alusel Euroopa andmesäilitamismääruse läbi.

Artikkel 12

Euroopa andmeesitamismäärusest keeldumise alused

1. Kui taotlev asutus või ametiisik on teavitanud täitvat asutust või ametiisikut vastavalt artiklile 8 ja ilma et see piiraks artikli 1 lõike 3 kohaldamist, hindab täitev asutus või ametiisik võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt 10 päeva jooksul pärast teate kättesaamist või erakorraliste juhtumite korral hiljemalt 96 tunni jooksul pärast kättesaamist andmeesitamismääruses esitatud teavet ja esitab asjakohasel juhul ühe või mitu järgmistest keeldumise alustest:

a) taotletud andmed on kaitstud täitva riigi õigusega antud immuniteetide või privileegidega, mis takistavad andmeesitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist, või on taotletud andmed hõlmatud kriminaalvastutuse kindlaksmääramist või piiramist käsitlevate õigusnormidega, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või sõnavabadusega muudes meediakanalites, mis takistavad andmeesitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist;

b) erandjuhtudel on olemas põhjendatud alus arvata konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal, et andmeesitamismääruse täitmine tooks juhtumi konkreetsetel asjaoludel kaasa ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise;

c) andmeesitamismääruse täitmine oleks vastuolus topeltkaristamise keelu põhimõttega;

d) andmeesitamismääruse tegemise aluseks olev tegu ei ole täitva riigi õiguse kohaselt süütegu, välja arvatud juhul, kui see puudutab tegu, mis on loetletud IV lisas esitatud süüteo kategooriates, ja mille taotlev asutus või ametiisik on Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele märkinud, ning kui sellise teo toimepanemine on taotlevas riigis karistatav vabadusekaotusega või vabadust piirava meetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat.

2. Kui täitev asutus või ametiisik esitab lõike 1 kohase keeldumise aluse, teavitab ta sellest adressaati ja taotlevat asutust või ametiisikut. Adressaat peatab Euroopa andmeesitamismääruse täitmise ega edasta andmeid ning taotlev asutus või ametiisik võtab määruse tagasi.

3. Enne otsuse tegemist keeldumise aluse kohta võtab artikli 8 kohaselt teavitatud täitev asutus või ametiisik asjakohasel viisil ühendust taotleva asutuse või ametiisikuga, et arutada asjakohaseid meetmeid. Selle põhjal võib taotlev asutus või ametiisik otsustada Euroopa andmeesitamismäärust kohandada või selle tagasi võtta. Kui pärast selliseid arutelusid lahendust ei leita, võib artikli 8 kohaselt teavitatud täitev asutus või ametiisik otsustada esitada Euroopa andmeesitamismäärusest keeldumise alused ning teavitada sellest taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati.

4. Kui täitev asutus või ametiisik otsustab lõike 1 kohaselt esitada keeldumise alused, võib ta märkida, kas ta on vastu kõigi Euroopa andmeesitamismääruses nõutud andmete edastamisele või tohib andmeid edastada ainult osaliselt või neid kasutada täitva asutuse või ametiisiku poolt kindlaks määratud tingimustel.

5. Kui käesoleva artikli lõike 1 punktis a sätestatud immuniteedi või privileegi äravõtmisõigus on täitva riigi asutusel, võib taotlev asutus või ametiisik esitada artikli 8 kohaselt teavitatud täitvale asutusele või ametiisikule taotluse võtta ühendust selle täitva riigi asutusega, et taotleda temalt viivitamata selle õiguse kasutamist. Kui immuniteedi või privileegi äravõtmisõigus on teise liikmesriigi või kolmanda riigi asutusel või rahvusvahelisel organisatsioonil, võib taotlev asutus või ametiisik taotleda asjaomaselt asutuselt selle õiguse kasutamist.

Artikkel 13

Kasutajateave ja konfidentsiaalsus

1. Taotlev asutus või ametiisik teavitab põhjendamatu viivituseta isikut, kelle andmeid taotletakse, andmete esitamisest Euroopa andmeesitamismääruse alusel.

2. Taotlev asutus või ametiisik võib kooskõlas taotleva riigi õigusega teavitamisega viivitada või seda piirata või jätta teavitamata isik, kelle andmeid taotletakse, sellises ulatuses ja seni, kuni direktiivi (EL) 2016/680 artikli 13 lõike 3 tingimused on täidetud, millisel juhul märgib taotlev asutus või ametiisik juhtumi toimikusse sellise viivituse, piirangu või tegevusetuse põhjused. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele lisatakse ka lühike põhjendus.

3. Teavitades isikut, kelle andmeid taotletakse, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 1, lisab taotlev asutus või ametiisik teabe artikli 18 kohaste kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta.

4. Et tagada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse ning esitatud või säilitatud andmete konfidentsiaalsus, salastatus ja terviklus, võtavad adressaadid ja teenuseosutajad (kui need on erinevad isikud) vajalikud tipptasemel operatiiv- ja tehnilised meetmed.

Artikkel 14

Kulude hüvitamine

1. Teenuseosutaja võib nõuda taotlevalt riigilt oma kulude hüvitamist, kui see võimalus on taotleva riigi õigusega ette nähtud sarnastes olukordades riigisiseste määruste puhul, vastavalt selle riigi õigusele. Liikmesriigid teavitavad komisjoni oma riigisisestest hüvitamist käsitlevatest normidest ja komisjon avalikustab need.

2. Käesolevat artiklit ei kohaldata artiklis 25 osutatud detsentraliseeritud IT-süsteemi kulude hüvitamise suhtes.

III PEATÜKK

KARISTUSED JA TÄITMISELE PÖÖRAMINE

Artikkel 15

Karistused

1. Ilma et see piiraks nende riigisiseste õigusaktide kohaldamist, millega nähakse ette kriminaalkaristuste määramine, kehtestavad liikmesriigid artiklite 10 ja 11 ning artikli 13 lõike 4 sätete rikkumise korral rahalised karistused vastavalt artikli 16 lõikele 10 ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud rahalised karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid tagavad, et määrata võib rahalised karistused, mis on kuni 2 % teenuseosutaja eelmise eelarveaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.

2. Ilma et see piiraks andmekaitsekohustuste kohaldamist, ei peeta teenuseosutajaid liikmesriikides vastutavaks nende kasutajatele või kolmandatele isikutele tekkinud kahju eest, mis tuleneb üksnes Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse heausksest täitmisest.

Artikkel 16

Täitmisele pööramise menetlus

1. Kui adressaat ei täida Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega seotud nõudeid tähtaja jooksul, esitamata põhjendusi, mida taotlev asutus või ametiisik peab vastuvõetavaks, ning kohaldataval juhul, kui täitev asutus või ametiisik ei ole tuginenud ühelegi artiklis 12 sätestatud keeldumise alusele, võib taotlev asutus või ametiisik nõuda täitvalt asutuselt või ametiisikult Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse täitmisele pööramist.

Esimeses lõigus osutatud täitmisele pööramise eesmärgil edastab taotlev asutus või ametiisik artikli 19 kohaselt asjaomase määruse, adressaadi poolt täidetud III lisa vormi ja kõik asjakohased dokumendid. Taotlev asutus või ametiisik tõlgib asjaomase määruse ja kõik muud edastatavad dokumendid ühte täitva riigi poolt vastuvõetavasse keelde ja teavitab edastamisest adressaati.

2. Kättesaamisel täitev asutus või ametiisik tunnustab edasiste formaalsusteta ja võtab vajalikud meetmed, et pöörata täitmisele:

a) Euroopa andmeesitamismäärus, välja arvatud juhul, kui täitev asutus või ametiisik leiab, et kohaldatav on üks lõikes 4 sätestatud alustest, või

b) Euroopa andmesäilitamismäärus, välja arvatud juhul, kui täitev asutus või ametiisik leiab, et kohaldatav on üks lõikes 5 sätestatud alustest.

Täitev asutus või ametiisik teeb otsuse asjaomase määruse tunnustamise kohta põhjendamatu viivituseta ja hiljemalt viie tööpäeva jooksul alates määruse kättesaamisest.

3. Täitev asutus või ametiisik nõuab adressaatidelt ametlikult asjaomaste kohustuste täitmist ja teavitab adressaate järgmisest:

a) võimalusest esitada asjaomase määruse täitmise vastu vastuväide, tuginedes ühele või mitmele lõike 4 punktides a–f või lõike 5 punktides a–e loetletud alusele,

b) kohaldatavatest karistustest määruse täitmata jätmise korral ning

c) täitmise või vastuväite esitamise tähtpäevast.

4. Euroopa andmeesitamismääruse täitmisele pööramisest võib keelduda üksnes tuginedes ühele või mitmele järgmistest alustest:

a) Euroopa andmeesitamismäärust ei teinud või kinnitanud artiklis 4 osutatud taotlev asutus või ametiisik;

b) Euroopa andmeesitamismäärust ei tehtud artikli 5 lõikes 4 osutatud kuriteo puhul;

c) adressaat ei saa Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusega seotud nõudeid täita, sest see on adressaadist sõltumatutel põhjustel de facto võimatu või kuna Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus sisaldab ilmselgeid vigu;

d) Euroopa andmeesitamismäärus ei puuduta Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamise ajal teenuseosutaja poolt või tema nimel salvestatavaid andmeid;

e) teenus ei ole käesoleva määrusega hõlmatud;

f) taotletud andmed on kaitstud täitva riigi õigusega antud immuniteetide või privileegidega või on taotletud andmed hõlmatud kriminaalvastutuse kindlaksmääramist või piiramist käsitlevate õigusnormidega, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või sõnavabadusega muudes meediakanalites, mis takistavad Euroopa andmeesitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist;

g) erandjuhtudel, kui juba ainuüksi Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses sisalduvast teabest ilmneb, et on olemas põhjendatud alus arvata konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal, et Euroopa andmeesitamismääruse täitmine tooks juhtumi konkreetsetel asjaoludel kaasa ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise.

5. Euroopa andmesäilitamismääruse täitmisele pööramisest võib keelduda üksnes tuginedes ühele või mitmele järgmistest alustest:

a) Euroopa andmesäilitamismäärust ei teinud või kinnitanud artiklis 4 osutatud taotlev asutus või ametiisik;

b) adressaat ei saa Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega seotud nõudeid täita, sest see on adressaadist sõltumatutel põhjustel de facto võimatu või kuna Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus sisaldab ilmselgeid vigu;

c) Euroopa andmesäilitamismäärus ei puuduta Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamise ajal teenuseosutaja poolt või tema nimel salvestatavaid andmeid;

d) teenus ei ole käesoleva määrusega hõlmatud;

e) taotletud andmed on kaitstud täitva riigi õigusega antud immuniteetide või privileegidega või on taotletud andmed hõlmatud kriminaalvastutuse kindlaksmääramist või piiramist käsitlevate õigusnormidega, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või sõnavabadusega muudes meediakanalites, mis takistavad Euroopa andmesäilitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist;

f) erandjuhtudel, kui juba ainuüksi Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses sisalduvast teabest ilmneb, et on olemas põhjendatud alus arvata konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal, et Euroopa andmesäilitamismääruse täitmine tooks juhtumi konkreetsetel asjaoludel kaasa ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise.

6. Lõike 3 punktis a osutatud adressaadi vastuväite korral teeb täitev asutus või ametiisik adressaadi esitatud teabe ja vajaduse korral taotlevalt asutuselt või ametiisikult kooskõlas lõikega 7 saadud lisateabe alusel otsuse, kas Euroopa andmeesitamismäärust või Euroopa andmesäilitamismäärus tuleb täitmisele pöörata või mitte.

7. Täitev asutus või ametiisik konsulteerib kõiki asjakohaseid vahendeid kasutades taotleva asutuse või ametiisikuga, enne kui ta otsustab Euroopa andmeesitamismäärust lõike 2 või Euroopa andmesäilitamismäärust lõike 6 kohaselt mitte tunnustada või see täitmisele pööramata jätta. Asjakohasel juhul küsib ta taotlevalt asutuselt või ametiisikult lisateavet. Taotlev asutus või ametiisik vastab sellisele päringule viie tööpäeva jooksul.

8. Täitev asutus või ametiisik teavitab kõigist oma otsustest viivitamata taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati.

9. Kui täitev asutus või ametiisik saab adressaadilt Euroopa andmeesitamismäärusega taotletavaid andmeid, edastab ta need põhjendamatu viivituseta taotlevale asutusele või ametiisikule.

10. Kui adressaat ei täida oma kohustust, mis tuleneb tunnustatud Euroopa andmeesitamismäärusest või Euroopa andmesäilitamismäärusest, mille täidetavust täitev asutus või ametiisik on kinnitanud, määrab see täitev asutus või ametiisik rahalise karistuse kooskõlas artikliga 15. Rahalise karistuse määramise otsuse vastu peavad olema kättesaadavad tõhusad õiguskaitsevahendid.

IV PEATÜKK

KOLLISIOONINORMID JA ÕIGUSKAITSEVAHENDID

Artikkel 17

Läbivaatamismenetlus kohustuste vastuolu korral

1. Kui adressaat leiab, et Euroopa andmeesitamismääruse täitmine oleks vastuolus kolmanda riigi kohaldatavast õigusest tuleneva kohustusega, teavitab ta taotlevat asutust või ametiisikut ja täitvat asutust või ametiisikut Euroopa andmeesitamismääruse täitmata jätmise põhjustest kooskõlas artikli 10 lõigetes 8 ja 9 osutatud korraga, kasutades III lisas esitatud vormi (edaspidi „põhjendatud vastuväide“).

2. Põhjendatud vastuväites esitatakse kõik olulised üksikasjad kolmanda riigi õiguse, selle kõnealusel juhul kohaldatavuse ja vastuolulise kohustuse laadi kohta. Põhjendatud vastuväide ei tohi põhineda:

a) tõsiasjal, et kolmanda riigi kohaldatavas õiguses puuduvad sarnased sätted, mis käsitleksid andmete esitamise määruse tegemise tingimusi, vorminõudeid ja menetlusi, või

b) üksnes asjaolul, et andmeid salvestatakse kolmandas riigis.

Põhjendatud vastuväide tuleb esitada hiljemalt kümme päeva pärast kuupäeva, mil adressaat sai Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kätte.

3. Taotlev asutus või ametiisik vaatab Euroopa andmeesitamismääruse põhjendatud vastuväite ja täitva riigi poolt esitatud tagasiside alusel läbi. Kui taotlev asutus või ametiisik kavatseb Euroopa andmeesitamismääruse muutmata jätta, taotleb ta läbivaatamist taotleva riigi pädevas kohtus. Euroopa andmeesitamismääruse täitmine peatatakse kuni läbivaatamise lõpuni.

4. Pädev kohus hindab kõigepealt kohustuste vastuolu esinemist, kontrollides,

a) kas kolmanda riigi õigus on kohaldatav, lähtudes kõnealuse juhtumi konkreetsetest asjaoludest, ja

b) kas kolmanda riigi õigus, kui see on kohaldatav, nagu on osutatud punktis a, keelab asjaomaste andmete avaldamise, kui seda kohaldada kõnealuse juhtumi konkreetsete asjaolude suhtes.

5. Kui pädev kohus leiab, et asjaomast kohustuste vastuolu lõigete 1 ja 4 tähenduses ei ole, jätab ta Euroopa andmeesitamismääruse jõusse.

6. Kui pädev kohus teeb lõike 4 punkti b kohase kontrolli põhjal kindlaks, et kolmanda riigi õigus keelab asjaomaste andmete avaldamise, otsustab pädev kohus, kas Euroopa andmeesitamismäärus jõusse jätta või tühistada. Selline hindamine tugineb eelkõige järgmistele teguritele, pidades seejuures eriti kaalukaks punktides a ja b osutatud tegureid:

a) huvid, mida kolmanda riigi asjaomane õigusakt kaitseb, sealhulgas põhiõigused ja muud põhihuvid, mis takistavad andmete avaldamist, eriti kolmanda riigi riiklikud julgeolekuhuvid;

b) see, mil määral on Euroopa andmeesitamismääruse tegemise aluseks olev kriminaalasi seotud ühe või teise jurisdiktsiooniga, millele osutavad muu hulgas:

   i) selle isiku asukoht, kodakondsus ja elukoht, kelle andmeid taotletakse, või kõnealuse kuriteo ohvri(te) asukoht, kodakondsus ja elukoht;

   ii) koht, kus kõnealune kuritegu toime pandi;

c) see, mil määral on teenuseosutaja ja asjaomane kolmas riik seotud; selles kontekstis ei piisa üksnes andmete salvestamise asukohast sisulise seose määra tuvastamiseks;

d) uurimist läbiviiva riigi huvid asjaomaste tõendite hankimisel, lähtudes kuriteo raskusest ja tõendite viivitamatu hankimise tähtsusest;

e) Euroopa andmeesitamismääruse täitmisest adressaadile või teenuseosutajale tulenevad võimalikud tagajärjed, sealhulgas võimalikud karistused.

7. Pädev kohus võib taotleda teavet kolmanda riigi pädevalt asutuselt, võttes arvesse direktiivi (EL) 2016/680, eriti selle V peatükki, ning kui selline taotlus ei takista asjaomase kriminaalmenetluse läbiviimist. Taotlev riik nõuab kolmanda riigi pädevalt asutuselt teavet eelkõige juhul, kui kohustuste vastuolu puudutab kolmanda riigi põhiõigusi või muid riigi julgeoleku ja kaitsega seotud põhihuve.

8. Kui pädev kohus otsustab Euroopa andmeesitamismääruse tühistada, teavitab ta sellest taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati. Kui pädev kohus otsustab, et Euroopa andmeesitamismäärus tuleb jõusse jätta, teavitab ta sellest taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati, ning see adressaat jätkab Euroopa andmeesitamismääruse täitmist.

9. Käesoleva artikli kohaste menetluste puhul arvutatakse tähtajad taotleva asutuse või ametiisiku riigisisese õiguse kohaselt.

10. Taotlev asutus või ametiisik teavitab täitvat asutust või ametiisikut läbivaatamismenetluse tulemustest.

Artikkel 18

Tõhusad õiguskaitsevahendid

1. Ilma et see piiraks muude riigisisese õiguse kohaselt kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist, on igal isikul, kelle andmeid taotleti Euroopa andmeesitamismäärusega, õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele selle määruse vastu. Kui selline isik on kahtlustatav või süüdistatav isik, on tal õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele selle kriminaalmenetluse ajal, kus tema andmeid kasutati. Käesolevas lõikes osutatud õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele ei piira õigust kasutada õiguskaitsevahendeid määruse (EL) 2016/679 ja direktiivi (EL) 2016/680 alusel.

2. Õigust tõhusatele õiguskaitsevahenditele kasutatakse taotleva riigi kohtus kooskõlas asjaomase riigisisese õigusega ning sellega kaasneb õigus vaidlustada meetme õiguspärasus, sealhulgas selle vajalikkus ja proportsionaalsus, ilma et see piiraks põhiõiguste tagamist täitvas riigis.

3. Artikli 13 lõike 1 kohaldamisel esitatakse õigeaegselt teave riigisisese õiguse kohaste õiguskaitsevahendite kasutamise võimaluste kohta ning tagatakse, et neid võimalusi saab tulemuslikult kasutada.

4. Käesoleva määruse kohaldamisel kehtivad õiguskaitsevahendite kasutamisel samad tähtajad ja muud tingimused nagu sarnaste riigisiseste juhtumite korral ning viisil, mis tagab, et asjaomased isikud saavad oma õigust neile õiguskaitsevahenditele tulemuslikult kasutada.

5. Ilma et see piiraks riigisiseste menetlusnormide kohaldamist, tagavad taotlev riik ja muu liikmesriik, kellele on käesoleva määruse kohaselt elektroonilised tõendid edastatud, et Euroopa andmeesitamismäärusega saadud tõendite hindamisel austatakse kaitseõigusi ja tagatakse õiglane menetlus.

V PEATÜKK

DETSENTRALISEERITUD IT-SÜSTEEM

Artikkel 19

Turvaline digitaalne side ja andmevahetus pädevate asutuste ja teenuseosutajate vahel ning pädevate asutuste vahel

1. Kirjalik teabevahetus pädevate asutuste ja käesoleva määruse kohaselt määratud majandusüksuste või esindajate vahel, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud vormide ning Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse alusel taotletud andmete vahetamine toimub turvalise ja usaldusväärse detsentraliseeritud IT-süsteemi (edaspidi „detsentraliseeritud IT-süsteem“) kaudu.

2. Iga liikmesriik tagab, et selles liikmesriigis asuvatele teenuseosutajate määratud majandusüksustele või esindajatele antakse juurdepääs detsentraliseeritud IT-süsteemile nende vastava riikliku IT-süsteemi kaudu.

3. Teenuseosutajad tagavad, et nende määratud majandusüksused või esindajad saavad kasutada detsentraliseeritud IT-süsteemi vastava riikliku IT-süsteemi kaudu, et saada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusi ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusi, saata taotletud andmed taotlevale asutusele või ametiisikule ning suhelda muul viisil taotleva asutuse või ametiisiku ja täitva asutuse või ametiisikuga, nagu on sätestatud käesolevas määruses.

4. Käesoleva määruse kohane pädevate asutuste vaheline kirjalik teabevahetus, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud vormide vahetamine, ja taotletud andmete vahetamine artiklis 16 sätestatud täitmisele pööramise menetluse raames, samuti kirjalik suhtlus pädevate liidu asutuste või organitega toimub detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu.

5. Kui lõike 1 või 4 kohane teabevahetus detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu ei ole võimalik näiteks detsentraliseeritud IT-süsteemi häire, edastatud materjali laadi, tehniliste piirangute, näiteks andmete suuruse, taotletud andmete tõendina vastuvõetavusega seotud õiguslike piirangute või taotletud andmete suhtes kohaldatavate kohtueksperti isi nõuete või erandlike asjaolude tõttu, toimub edastamine kõige asjakohasemate alternatiivsete vahenditega, võttes arvesse vajadust tagada teabevahetus, mis on kiire, turvaline ja usaldusväärne ning võimaldab saajal teha kindlaks andmete ehtsuse.

6. Kui edastamine toimub lõikes 5 sätestatud alternatiivsete vahenditega, registreerib edastaja detsentraliseeritud IT-süsteemis selle edastamise, sealhulgas – kui see on asjakohane – edastamise kuupäeva ja kellaaja, saatja ja saaja, faili nime ja suuruse, põhjendamatu viivituseta.

Artikkel 20

Elektrooniliste dokumentide õiguslik toime

Elektroonilise side osana edastatud dokumente ei tunnistata õiguslikult kehtetuks ega käesoleva määruse kohastes piiriülestes kohtumenetlustes tõenduskõlbmatuks ainuüksi seetõttu, et need on elektroonilisel kujul.

Artikkel 21

E-allkirjad ja e-templid

1. Käesoleva määruse kohase elektroonilise side suhtes kohaldatakse määruses (EL) nr 910/2014 sätestatud üldist õigusraamistikku usaldusteenuste kasutamiseks.

2. Kui käesoleva määruse artikli 19 lõike 1 või 4 kohase elektroonilise side osana edastatud dokumendilt nõutakse kooskõlas käesoleva määrusega templit või allkirja, siis peab sellel dokumendil olema määruses (EL) nr 910/2014 määratletud kvalifitseeritud e-tempel või kvalifitseeritud e-allkiri.

Artikkel 22

Etalonteostuse tarkvara

1. Komisjon loob etalonteostuse tarkvara, mida liikmesriigid võivad otsustada kasutada oma tagasüsteemina riikliku IT-süsteemi asemel, ning hooldab ja arendab seda tarkvara. Etalonteostuse tarkvara loomist, hooldamist ja arendamist rahastatakse liidu üldeelarvest.

2. Komisjon tagab etalonteostuse tarkvara pakkumise, hoolduse ja toe, tehes seda tasuta.

Artikkel 23

Detsentraliseeritud IT-süsteemi kulud

1. Iga liikmesriik kannab selle liikmesriigi vastutusalasse kuuluvate detsentraliseeritud IT-süsteemi pääsupunktide paigaldus-, käitus- ja hoolduskulud.

2. Iga liikmesriik kannab oma asjaomaste riiklike IT-süsteemide loomise ja pääsupunktidega koostalitlusvõimeliseks kohandamise ning selle süsteemi haldamise, käitamise ja hooldamise kulud.

3. Liidu asutused ja organid kannavad selliste detsentraliseeritud IT-süsteemi komponentide paigaldus-, käitus- ja hoolduskulud, mis kuuluvad nende vastutusalasse.

4. Liidu asutused ja organid kannavad oma juhtumite haldamise süsteemide loomise ja pääsupunktidega koostalitlusvõimeliseks kohandamise ning nende süsteemide haldamise, käitamise ja hooldamise kulud.

5. Teenuseosutajad kannavad kõik kulud, mis on vajalikud edukaks integreerumiseks detsentraliseeritud IT-süsteemiga või sellega muul viisil suhtlemiseks.

Artikkel 24

Üleminekuperiood

Enne kui artiklis 19 osutatud detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu kirjaliku teabe edastamise kohustus muutub kohaldatavaks (edaspidi „üleminekuperiood“), toimub käesoleva määruse kohane pädevate asutuste ja määratud majandusüksuste või esindajate vaheline kirjalik teabevahetus kõige asjakohasemate alternatiivsete vahenditega, võttes arvesse vajadust tagada kiire, turvaline ja usaldusväärne teabevahetus. Kui teenuseosutajad, liikmesriigid või liidu asutused või organid on loonud õiguskaitseasutustele või õigusasutustele teabenõuete käsitlemiseks spetsiaalsed platvormid või muud turvalised kanalid, võivad taotlevad asutused või ametiisikud samuti otsustada edastada üleminekuperioodi ajal Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse määratud majandusüksustele või esindajatele nende kanalite kaudu.

Artikkel 25

Rakendusaktid

1. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, mis on vajalikud detsentraliseeritud IT-süsteemi loomiseks ja kasutamiseks käesoleva määruse kohaldamisel ning millega nähakse ette järgmine:

a) tehniline kirjeldus, millega määratakse kindlaks elektroonilise teabevahetuse meetodid detsentraliseeritud IT-süsteemi jaoks;

b) teabevahetusprotokollide tehniline kirjeldus;

c) infoturbe eesmärgid ja asjakohased tehnilised meetmed, millega tagatakse minimaalsed infoturbestandardid ja kõrgetasemeline küberturvalisus teabe töötlemiseks ja edastamiseks detsentraliseeritud IT-süsteemis;

d) detsentraliseeritud IT-süsteemi osutatavate teenuste minimaalsed kättesaadavuse eesmärgid ja võimalikud seonduvad tehnilised nõuded.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 26 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu hiljemalt 18. augustiks 2025.

Artikkel 26

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 27

Keeled

Iga liikmesriik võib igal ajal otsustada, et ta aktsepteerib Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste tõlkeid lisaks oma ametlikule keelele või ametlikele keeltele ka ühte või mitmesse liidu ametlikku keelde, ning märgib sellise otsuse komisjonile esitatavasse kirjalikku deklaratsiooni. Komisjon teeb need deklaratsioonid kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele ja Euroopa õigusalase koostöö võrgustikule.

Artikkel 28

Seire ja aruandlus

1. Komisjon koostab hiljemalt 18. augustiks 2026 käesoleva määruse väljundite, tulemuste ja mõju seireks üksikasjaliku kava. Seirekavas sätestatakse andmete kogumise vahendid ja sagedus. Selles määratakse kindlaks, milliseid meetmeid komisjon ja liikmesriigid peavad andmete kogumiseks ja analüüsimiseks võtma.

2. Igal juhul koguvad liikmesriigid alates 18. augustist 2026 asjakohastelt asutustelt igakülgset statistikat ja peavad selle üle arvestust. Eelmise kalendriaasta kohta kogutud andmed saadetakse komisjonile iga aasta 31. märtsiks ja need sisaldavad järgmist:

a) väljaantud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, adressaatide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;

b) erakorraliste juhtumite erandite alusel väljastatud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste arv;

c) täidetud ja täitmata Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, adressaatide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;

d) teavituste arv täitvatele asutustele või ametiisikutele vastavalt artiklile 8 ning selliste Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste arv, mille täitmisest keelduti, taotletud andmete liigi, adressaatide, olukorra (erakorraline juhtum või mitte) ning keeldumise aluse kaupa;

e) täidetud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse puhul keskmine ajavahemik Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse väljaandmise ja taotletud andmete kättesaamise vahel, taotletud andmete liigi, adressaatide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;

f) täidetud Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste puhul keskmine ajavahemik Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse väljaandmise ja järgneva andmete esitamise taotluse esitamise vahel, taotletud andmete liigi ja adressaatide kaupa;

g) täitmisele pööramiseks täitvale riigile edastatud ja täitva riigi poolt saadud Euroopa andmeesitamismääruste või Euroopa andmesäilitamismääruste arv taotletud andmete liigi, adressaatide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa ning täitmisele pööratud määruste arv;

h) Euroopa andmeesitamismääruste vastu kasutatud õiguskaitsevahendite arv taotlevas riigis ja täitvas riigis taotletud andmete liigi kaupa;

i) juhtumite arv, mille puhul artikli 4 lõike 5 kohast tagantjärele kinnitust ei antud;

j) ülevaade kuludest, mille hüvitamist on teenuseosutajad Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste täitmisega seoses nõudnud, ning kuludest, mille taotlevad asutused on hüvitanud.

3. Alates 18. augustist 2026 artikli 19 lõike 1 kohase detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu toimuva andmevahetuse puhul võib käesoleva artikli lõikes 2 osutatud statistikat koguda automatiseeritult riiklike portaalide kaudu. Artiklis 22 osutatud etalonteostuse tarkvara peab olema tehniliselt varustatud sellise funktsiooni tagamiseks.

4. Teenuseosutajad võivad koguda ja avaldada statistikat ning pidada selle üle arvestust kooskõlas kehtivate andmekaitsepõhimõtetega. Kui selliseid statistilisi andmeid kogutakse eelmise kalendriaasta kohta, võib need saata komisjonile 31. märtsiks ja need võivad vastavalt võimalusele sisaldada järgmist:

a) saadud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, taotlevate riikide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;

b) täidetud ja täitmata jäetud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, taotlevate riikide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;

c) täidetud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste puhul keskmine ajavahemik, mis oli vajalik taotletud andmete esitamiseks alates Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamisest kuni andmete esitamiseni, taotletud andmete liigi, taotlevate riikide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;

d) täidetud Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste puhul keskmine ajavahemik Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse väljaandmise ja järgneva andmete esitamise taotluse esitamise vahel, taotletud andmete liigi ja taotlevate riikide kaupa.

5. Alates 18. augustist 2027 avaldab komisjon iga aasta 30. juuniks lõigetes 2 ja 3 osutatud andmeid sisaldava koondvormis aruande, milles teave esitatakse liikmesriikide ja teenuseosutajate kaupa.

Artikkel 29

Tunnistuste ja vormide muudatused

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 30 vastu delegeeritud õigusaktid I, II, III, V ja VI lisa muutmiseks, et tegeleda tulemuslikult võimaliku vajadusega teha parandusi Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse vormides ning vormides, mida tuleb kasutada teabe esitamiseks selle kohta, et Euroopa andmeesitamismääruse tunnistust või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust ei ole võimalik täita, Euroopa andmesäilitamismääruse kohase andmete esitamise taotluse esitamise kinnitamiseks ja elektrooniliste tõendite säilitamise pikendamiseks.

Artikkel 30

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 29 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 18. augustist 2026.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 29 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 29 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 31

Komisjoni teavitamine

1. Hiljemalt 18. augustiks 2025 teavitab iga liikmesriik komisjoni järgmisest:

a) ametiasutusest või -asutustest, kes on tema riigisisese õiguse kohaselt pädevad tegema, kinnitama või edastama Euroopa andmeesitamismäärusi ja Euroopa andmesäilitamismäärusi või teavitama nendest vastavalt artiklile 4;

b) ametiasutusest või -asutustest, kes on pädevad saama teavitusi vastavalt artiklile 8 ning pöörama Euroopa andmeesitamismäärused ja Euroopa andmesäilitamismäärused täitmisele teise liikmesriigi nimel vastavalt artiklile 16;

c) ametiasutusest või -asutustest, kes on pädevad käsitlema adressaatide põhjendatud vastuväiteid vastavalt artiklile 17;

d) keeltest, mis on vastuvõetavad Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse, Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse teavitamiseks ja edastamiseks nende täitmisele pööramise korral vastavalt artiklile 27.

2. Komisjon avalikustab käesoleva artikli kohaselt saadud teabe kas spetsiaalsel veebisaidil või nõukogu otsuse 2008/976/JSK ([33]) artiklis 9 osutatud Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku veebisaidil.

Artikkel 32

Suhe muude õigusaktide, lepingute ja kokkulepetega

1. Käesolev määrus ei mõjuta liidu või muid rahvusvahelisi õigusakte, lepinguid ja kokkuleppeid, mis käsitlevad käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate tõendite kogumist.

2. Liikmesriigid teavitavad hiljemalt 18. augustiks 2026 komisjoni lõikes 1 osutatud olemasolevatest õigusaktidest, lepingutest ja kokkulepetest, mille kohaldamist nad jätkavad. Samuti teavitavad liikmesriigid komisjoni lõikes 1 osutatud uutest lepingutest ja kokkulepetest kolme kuu jooksul pärast nende allakirjutamist.

Artikkel 33

Hindamine

Komisjon hindab käesolevat määrust hiljemalt 18. augustiks 2029. Komisjon edastab hindamisaruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Andmekaitseinspektorile ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile. Hindamisaruanne sisaldab hinnangut käesoleva määruse kohaldamise ja selle eesmärkide täitmisel saavutatud tulemuste kohta ning hinnangut käesoleva määruse mõju kohta põhiõigustele. Hindamine viiakse läbi kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe, mida on vaja hindamisaruande koostamiseks.

Artikkel 34

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

([33]) Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus 2008/976/JSK Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku kohta (ELT L 348, 24.12.2008, lk 130).

2. Seda kohaldatakse alates 18. augustist 2026.

Pädevate asutuste ja teenuseosutajate kohustust kasutada käesoleva määruse kohaseks kirjalikuks teavitamiseks artiklis 19 sätestatud detsentraliseeritud IT-süsteemi hakatakse siiski kohaldama ühe aasta möödumisel artiklis 25 osutatud rakendusaktide vastuvõtmisest.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 12. juuli 2023

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
R. METSOLA	P. NAVARRO RÍOS

I LISA

EUROOPA ANDMEESITAMISMÄÄRUSE TUNNISTUS ELEKTROONILISTE TÕENDITE ESITAMISEKS

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543 ([1]) kohaselt peab käesoleva Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse adressaat käesolevat tunnistust täitma ning edastama taotletud andmed käesoleva tunnistuse C osas ettenähtud tähtaja või tähtaegade jooksul käesoleva tunnistuse L osa punktis a osutatud pädevale asutusele.

Adressaat peab Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse saamisel tegutsema igal juhul operatiivselt taotletud andmete säilitamiseks, välja arvatud juhul, kui tunnistuses esitatud teave ei võimalda neid andmeid tuvastada. Andmeid tuleb säilitada andmete esitamiseni või kuni taotlev asutus või ametiisik või asjakohasel juhul täitev asutus või ametiisik teatab, et andmeid ei ole enam vaja säilitada ega esitada.

Adressaat peab võtma vajalikud meetmed, et tagada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ning esitatavate ja säilitatavate andmete konfidentsiaalsus, salastatus ja terviklus.

A OSA. Taotlev/kinnitav asutus või ametiisik

Taotlev riik: .....

Taotlev asutus või ametiisik: .....

Kinnitav asutus või ametiisik (kui on kohaldatav): .....

NB! Taotleva ja kinnitava asutuse või ametiisiku andmed tuleb esitada lõpus (I ja J osas) .....

Taotleva asutuse või ametiisiku toimiku number: .....

Kinnitava asutuse või ametiisiku toimiku number: .....

B OSA. Adressaat

Adressaat: .....

☐ Määratud majandusüksus

☐ Esindaja

☐ Käesolev määrus väljastatakse erakorralisel juhul konkreetsele adressaadile, sest teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja ei reageerinud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele määruse (EL) 2023/1543 artiklis 10 sätestatud tähtaegade jooksul või ei ole teda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2023/1544 ([2]) sätestatud tähtpäevadeks nimetatud ega määratud.

Aadress: .....

Tel/faks/e-post (kui on teada): .....

Kontaktisik (kui on teada): .....

Adressaadi toimiku number (kui on teada): .....

Asjaomane teenuseosutaja (kui on adressaadist erinev): .....

Muu asjakohane teave: .....

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (ELT L 191, 28.7.2023, lk 118).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1544, millega kehtestatakse määratud majandusüksuste määramise ja esindajate nimetamise ühtlustatud normid elektrooniliste tõendite kogumiseks kriminaalmenetluses (ELT L 191, 28.7.2023, lk 181).

C OSA. Tähtajad (märkige asjakohane lahter ristiga ja täitke vajaduse korral)

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse saamisel tuleb esitada taotletud andmed

☐ niipea kui võimalik ja hiljemalt kümne päeva jooksul (täitvat asutust või ametiisikut ei teavitata)

☐ täitva asutuse või ametiisiku teavitamise korral kümne päeva jooksul, kui täitev asutus või ametiisik ei ole selle tähtaja jooksul esitanud keeldumise alust, või niipea kui võimalik ja hiljemalt kümne päeva jooksul, kui täitev asutus või ametiisik kinnitab enne kümne päeva möödumist, et ta ei kavatse esitada keeldumise alust

☐ põhjendamatu viivituseta ja hiljemalt kaheksa tunni jooksul erakorralisel juhtumi korral, mis on järgmine:

☐ vahetu oht isiku elule, kehalisele puutumatusele või turvalisusele

☐ vahetu oht nõukogu direktiivi 2008/114/EÜ ([3]) artikli 2 punktis a määratletud elutähtsatele infrastruktuuridele, kui sellise elutähtsa infrastruktuuri häirimine või hävimine ohustaks vahetult isiku elu, kehalist puutumatust või turvalisust, sealhulgas elanikkonna esmatarbekaupadega varustamise või riigi põhiülesannete täitmise tõsise kahjustamise kaudu.

Märkige, kas on menetluslikke või muid tähtaegu, mida tuleks käesoleva Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitmisel arvesse võtta: ....

Esitage võimaluse korral lisateavet: ....

D OSA. Seos eelmise esitamis/säilitamistaotlusega (asjakohasel juhul märkige ristiga ja täitke):

☐ Taotletud andmeid säilitati täielikult/osaliselt vastavalt varasemale säilitamistaotlusele,

mille tegi .... (märkige asutus või ametiisik ja toimiku number)

.... (märkige taotluse tegemise kuupäev)

ja edastas .... (märkige taotluse edastamise kuupäev)

.... (märkige teenuseosutaja / esindaja / määratud majandusüksus / pädev asutus, kellele taotlus edastati, ja adressaadi pandud toimikunumber, kui see on olemas).

☐ Taotletud andmed on seotud varasema esitamistaotlusega,

mille tegi .... (märkige asutus või ametiisik ja toimiku number)

.... (märkige taotluse tegemise kuupäev)

ja edastas .... (märkige taotluse edastamise kuupäev)

.... (märkige teenuseosutaja / esindaja / määratud majandusüksus / pädev asutus, kellele see edastati, ja adressaadi pandud toimikunumber, kui see on olemas).

Muu asjakohane teave: ....

([3]) Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 75).

E OSA. Teave taotletud andmete tuvastamiseks (täitke, kui see teave on teada ja vajalik andmete tuvastamiseks)

IP-aadress(id) ja ajatemplid (sh kuupäev ja ajavöönd): ....

Tel: ....

E-posti aadress(id): ....

IMEI-number (-numbrid): ....

MAC-aadress (-aadressid): ....

Kasutaja(d) või muu(d) ühene identifikaator(ühesed identifikaatorid), nagu kasutajanimi (-nimed), sisselogimise ID(-d) või konto nimi (nimed): ....

Asjaomas(t)e teenus(t)e nimetus(ed): ....

Muu: ....

Nende andmete ajavahemik, mille esitamist taotletakse, kui see on asjakohane:

....

☐ Vajaduse korral lisateave: ....

F OSA. Elektroonilised tõendid, mis tuleb esitada

Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on seotud järgmisega (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga):

a) ☐ abonendiandmed:

☐ kasutaja/abonendi nimi, sünniaeg, posti- või geograafilise asukoha aadress, kontaktandmed (e-posti aadress, telefoninumber) ja muu isiku identiteedi seisukohast oluline teave

☐ esmase registreerimise kuupäev ja kellaaeg, registreerimise liik, lepingu koopia, isikusamasuse kontrollimise viis registreerimisel, abonendi esitatud dokumentide koopiad

☐ teenuse liik ja kestus, sealhulgas identifikaator(id) (nt telefoninumber, SIM-kaardi number, MAC-aadress), mida abonent kasutas või mis anti talle esmase registreerimise või aktiveerimise ajal, ja seotud seade (seadmed)

☐ profiiliteave (nt kasutajanimi, ekraaninimi, profiilifoto)

☐ teenuse kasutamise valideerimise andmed, nagu kasutaja/abonendi antud teine e-posti aadress

☐ deebet- või krediitkaardi teave (mille kasutaja on andnud arvete koostamiseks), sealhulgas muud makseva-hendid

☐ PUK-koodid

☐ muu: .....

b) ☐ andmed, mida taotletakse üksnes määruse (EL) 2023/1543 artikli 3 punktis 10 määratletud kasutaja tuvastamiseks:

☐ IP-ühenduse andmed, nagu IP-aadressid / logid / juurdepääsunumbrid koos muude tehniliste identifikaatoritega, nagu allikapordid ja ajatemplid või samaväärne, kasutaja ID ja kasutatud liides, teenuse kasutamise kontekstis, täpsustage vajaduse korral: ....

☐ ajavahemik, mille kohta andmeid taotletakse: (kui on E osast erinev): .....

☐ muu: .....

c) ☐ andmeliiklusandmed:

i) (mobiil)telefoni puhul:

☐ väljuvad (A) ja sisenevad (B) identifikaatorid (telefoninumber, IMSI, IMEI)

☐ ühendus(t)e aeg ja kestus

☐ helistamiskatse(d)

☐ põhijaama ID, sealhulgas geograafilise asukoha teave (X/Y koordinaadid), ühenduse loomisel ja lõpetamisel

☐ kandekanal / kasutatud sideteenus (nt UMTS, GPRS)

☐ muu: .....

ii) interneti puhul:

☐ marsruutimisteave (lähte-IP-aadress, siht-IP-aadress(id), pordinumber (pordinumbrid), brauser, e-kirja päise teave, sõnumi ID)

☐ põhijaama ID, sealhulgas geograafilise asukoha teave (X/Y koordinaadid), ühendus(t)e loomisel ja lõpetamisel

☐ andmemaht

☐ ühendus(t)e kuupäev ja kellaaeg

☐ ühendus- või juurdepääsuseansi (-seansside) kestus

☐ muu: .....

iii) veebimajutuse puhul:

☐ logifailid

☐ piletid

☐ muu: .....

iv) muu

☐ ostuajalugu

☐ ettemaksusaldo ajalugu

☐ muu: .....

d) ☐ sisuandmed:

☐ (veebi)postkasti tõmmis

☐ veebitalletuse tõmmis (kasutaja loodud andmed)

☐ lehekülje tõmmis

☐ sõnumite logi / varukoopia

☐ kõneposti tõmmis

☐ serveri sisu

☐ seadme varukoopia

☐ kontaktide loetelu

☐ muu: .....

☐ Lisateave, kui taotletud andmete hulka on vaja (täiendavalt) täpsustada või piirata: .....

G OSA. Teave alustingimuste kohta

a) Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on seotud järgmisega (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga):

☐ kriminaalmenetlus seoses kuriteoga (kuritegudega);

☐ kriminaalmenetluse järgse vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmine, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kui süüdimõistetud isik hoidis õigusemõistmisest kõrvale.

b) Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse väljastamise aluseks oleva süüteo (olevate süütegude) olemus ja õiguslik klassifikatsioon ning kohaldatav õigusnorm ([4]):

....

c) Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on väljastatud andmeliiklusandmete kohta, mida ei taotleta üksnes kasutaja tuvastamiseks, või sisuandmete või mõlema kohta ning on seotud järgmisega (kui see on asjakohane, märkige vastav lahter (vastavad lahtrid) ristiga):

☐ kuritegu (kuriteod), mis on taotlevas riigis karistatav(ad) vabadusekaotusega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat;

([4]) Andmeliiklusandmetega, mida ei ole vaja üksnes kasutaja tuvastamiseks, või sisuandmetega seoses määratud vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmisele pööramisel märkige punktides ii ja iii süütegu, mille eest karistus määrati.

☐ vähemalt üks järgmine süütegu, kui see on toime pandud täielikult või osaliselt infosüsteemi kaudu:

☐ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/713 ([5]) artiklites 3–8 määratletud süüteod;

☐ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/93/EL ([6]) artiklites 3–7 määratletud süüteod;

☐ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/40/EL ([7]) artiklites 3–8 määratletud süüteod;

☐ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541 ([8]) artiklites 3–12 ja 14 määratletud kuriteod.

d) Vastutav töötleja / volitatud töötleja:

Euroopa andmeesitamismäärus adresseeritakse teenuseosutajatele, kes tegutsevad vastutavate töötlejatena. Erandina võib Euroopa andmeesitamismääruse adresseerida otse teenuseosutajale, kes töötleb andmeid vastutava töötleja nimel.

Märgistage sobiv lahter:

☐ Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on adresseeritud teenuseosutajale, kes tegutseb vastutava töötlejana.

☐ Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on adresseeritud teenuseosutajale, kes töötleb andmeid vastutava töötleja nimel või, juhul kui vastutavat töötlejat ei ole võimalik tuvastada, võib andmeid töödelda järgmistel põhjustel:

☐ vastutavat töötlejat ei ole võimalik tuvastada taotleva asutuse või ametiisiku mõistlikele pingutustele vaatamata

☐ vastutava töötleja poole pöördumine võib kahjustada uurimist

Kui käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on adresseeritud teenuseosutajale, kes töötleb andmeid vastutava töötleja nimel,

☐ teavitab volitatud töötleja vastutavat töötlejat andmete esitamisest

☐ ei teavita volitatud töötleja vastutavat töötlejat andmete esitamisest kuni edasiste korraldusteni, kuna see kahjustaks uurimist. Põhjendage lühidalt ([9]): ....

e) Muu asjakohane teave: ....

H OSA. Kasutajateave

Adressaat hoidub igal juhul teavitamast isikut, kelle andmeid taotletakse. Taotleva asutuse või ametiisiku ülesanne on teavitada seda isikut põhjendamatu viivituseta andmete esitamisest.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/713, mis käsitleb mittesularahaliste maksevahenditega seotud pettuste ja võltsimise vastast võitlust ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2001/413/JSK (ELT L 123, 10.5.2019, lk 18).

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. augusti 2013. aasta direktiiv 2013/40/EL, milles käsitletakse infosüsteemide vastu suunatud ründeid ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2005/222/JSK (ELT L 218, 14.8.2013, lk 8).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

([9]) Taotlev asutus või ametiisik peab juhtumi toimikus märkima viivituse põhjused; Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele tuleb lisada ainult lühike põhjendus.

Arvestage, et (asjakohasel juhul märkige ristiga):

☐ taotlev asutus või ametiisik lükkab edasi selle isiku teavitamise, kelle andmeid taotletakse, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

☐ see on vajalik ametlike või õiguslike päringute, uurimiste või menetluste takistamise vältimiseks;

☐ see on vajalik kuritegude tõkestamise, avastamise, uurimise või kuritegude eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise kahjustamise vältimiseks;

☐ see on vajalik avaliku julgeoleku kaitsmiseks;

☐ see on vajalik riigi julgeoleku kaitsmiseks;

☐ see on vajalik teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitsmiseks.

I OSA. Taotleva asutuse või ametisiku andmed

Taotleva asutuse või ametiisiku liik (märkige asjakohane lahter/asjakohased lahtrid ristiga):

☐ kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik

☐ prokurör

☐ taotleva riigi määratud muu pädev asutus

Kui määruse kinnitamine on vajalik, täitke ka J osa.

Arvestage, et (asjakohasel juhul märkige ristiga):

☐ Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus väljastati abonendiandmete kohta või andmete kohta, mida taotleti üksnes kasutaja tuvastamiseks nõuetekohaselt põhjendatud erakorralise juhtumi korral eelneva kinnituseta, kuna kinnitust ei oleks olnud võimalik õigeaegselt saada, või mõlema kohta. Taotlev asutus või ametiisik kinnitab, et ta võiks sarnase riigisisese juhtumi korral teha määruse ilma kinnituseta, ning püüab saada kinnituse tagantjärele põhjendamatu viivituseta ja hiljemalt 48 tunni jooksul (juhime tähelepanu, et adressaati ei teavitata).

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust kinnitava taotleva asutuse või ametiisiku või tema esindaja või nende mõlema andmed:

Asutuse või ametiisiku nimi: .....

Esindaja nimi: .....

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste): .....

Toimiku nr: .....

Aadress: .....

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber): .....

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber): .....

E-post: .....

Kasutatav(ad) keel(ed): .....

Kui on erinev eeltoodust, märkige asutus või ametiisik / kontaktpunkt (nt keskasutus), kellega saab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmisega seotud küsimustes ühendust võtta:

Asutuse või ametiisiku / kontaktpunkti nimi: .....

Aadress: .....

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber): .....

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber): .....

E-post: .....

Taotleva asutuse või ametiisiku või tema esindaja allkiri, millega kinnitatakse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust:

Kuupäev: .....

Allkiri ([10]): .....

J OSA. Kinnitava asutuse või ametiisiku andmed (täitke, kui see on asjakohane)

Kinnitava asutuse või ametiisiku liik

☐ kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik

☐ prokurör

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust kinnitava asutuse või ametiisiku või tema esindaja või nende mõlema andmed:

Asutuse või ametiisiku nimi: .....

Esindaja nimi: .....

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste): .....

Toimiku nr: .....

Aadress: .....

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber): .....

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) .....

E-post: .....

Kasutatav(ad) keel(ed): .....

([10]) Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

Kuupäev: ....

Allkiri ([11]): ....

K OSA. Teavitamine ja teavitatud täitva asutuse andmed (kui see on asjakohane)

☐ Käesolevast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusest teavitatakse järgmist täitvat asutust või ametiisikut: ....

Esitage teavitatud täitva asutuse või ametiisiku kontaktandmed (kui need on olemas):

Täitva asutuse või ametiisiku nimi: ....

Aadress: ....

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) ....

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) ....

E-post: ....

L OSA. Andmete edastamine

a) Asutus, kellele andmed tuleb edastada:

☐ taotlev asutus või ametiisik,

☐ kinnitav asutus või ametiisik

☐ muu pädev asutus (näiteks keskasutus)

Nimi ja kontaktandmed: ....

b) Eelistatud vorming, milles või mille kaudu tuleb andmed edastada (kui see on asjakohane): .....

M OSA. Kohustuslik lisateave (ei saadeta adressaadile – esitatakse täitvale asutusele või ametiisikule, kui nõutakse täitva asutuse või ametiisiku teavitamist)

Andmesäilitamismääruse vajalikkuse ja proportsionaalsuse tingimuste täitmise alused:

....

Juhtumi kokkuvõtlik kirjeldus:

....

([11]) Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

Kas kuritegu, millega seoses Euroopa andmeesitamismäärus tehakse, on taotlevas riigis karistatav vabaduskaotusliku karistuse või vabadust piirava meetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat ja mis on lisatud allpool esitatud kuritegude loetelusse? (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga)

☐ kuritegelikus organisatsioonis osalemine;

☐ terrorism;

☐ inimkaubandus;

☐ laste seksuaalne ärakasutamine ja lasteporno;

☐ ebaseaduslik kauplemine narkootiliste ja psühhotroopsete ainetega;

☐ ebaseaduslik kauplemine relvade, laskemoona ja lõhkeainetega;

☐ korruptsioon;

☐ kelmus ja pettus, sealhulgas kelmus ja pettus ning muud liidu finantshuve kahjustavad kuriteod, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371 ([12]);

☐ kriminaaltulu rahapesu;

☐ raha, sealhulgas euro võltsimine;

☐ arvutikuriteod;

☐ keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega,

☐ ebaseaduslikule riiki sisenemisele ja riigis elamisele kaasaaitamine;

☐ tahtlik tapmine või raskete kehavigastuste tekitamine;

☐ ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega;

☐ inimröövv, ebaseaduslik vabadusevõtmine või pantvangistamine;

☐ rassism ja ksenofoobia;

☐ organiseeritud või relvastatud röövimine;

☐ ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega, sealhulgas antiikesemete ja kunstiteostega,

☐ kelmus;

☐ väljapressimine ja raha väljapressimine;

☐ võltsimine ja toodete piraatkoopiate valmistamine;

☐ haldusdokumentide võltsimine ja nendega kauplemine;

☐ maksevahendi võltsimine;

☐ ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega;

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

☐ ebaseaduslik kauplemine tuumamaterjalide või radioaktiivsete ainetega;

☐ varastatud sõidukitega kauplemine;

☐ vägistamine;

☐ süütamine;

☐ Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusse kuuluvad kuriteod;

☐ õhusõiduki või laeva kaaperdamine;

☐ sabotaaž.

Asjakohasel juhul lisage täiendav teave, mida täitev asutus või ametiisik võib vajada, et hinnata võimalust esitada keeldumise põhjused:

… ....

II LISA

EUROOPA ANDMESÄILITAMISMÄÄRUSE TUNNISTUS ELEKTROONILISTE TÕENDITE SÄILITAMISEKS

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543 ([1]) kohaselt peab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adressaat asuma taotletud andmeid pärast tunnistuse kättesaamist põhjendamatu viivituseta säilitama. Säilitamise nõue peab lõppema 60 päeva pärast, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik pikendab seda veel 30 päeva võrra või kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus. Kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab selle aja jooksul, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus, peab adressaat säilitama andmeid nii kaua kui vajalik, et esitada andmed kohe, kui järgnev andmete esitamise taotlus on kätte saadud.

Adressaat peab võtma vajalikud meetmed, et tagada Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse ning säilitatavate andmete konfidentsiaalsus, salastatus ja terviklus.

A OSA. Taotlev/kinnitav asutus või ametiisik

Taotlev riik: ....

Taotlev asutus või ametiisik:..... .....

Kinnitav asutus või ametiisik (kui on kohaldatav): ....

NB! Taotleva või kinnitava asutuse või ametiisiku andmed tuleb esitada lõpus (F ja G osas)

Taotleva asutuse või ametiisiku toimiku number: ....

Kinnitava asutuse või ametiisiku toimiku number: ....

B OSA. Adressaat

Adressaat: ....

☐ Määratud majandusüksus

☐ Esindaja

☐ Käesolev määrus väljastatakse erakorralisel juhtumi korral konkreetsele adressaadile, sest teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja ei reageerinud Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusele tähtaegade jooksul või ei ole teda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2023/1544 ([2]) sätestatud tähtaegadeks nimetatud ega määratud.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (ELT L 191, 28.7.2023, lk 118).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1544, millega kehtestatakse määratud majandusüksuste määramise ja esindajate nimetamise ühtlustatud normid elektrooniliste tõendite kogumiseks kriminaalmenetluses (ELT L 191, 28.7.2023, lk 181).

Aadress: .....

Tel/Faks/e-post (kui on teada): .....

Kontaktisik (kui on teada): .....

Adressaadi toimiku number (kui on teada): .....

Asjaomane teenuseosutaja (kui on adressaadist erinev): .....

Muu asjakohane teave: .....

C OSA. Teave selliste andmete tuvastamiseks, mille säilitamist taotletakse, (täitke, kui see teave on teada ja vajalik andmete tuvastamiseks)

☐ IP-aadress(id) ja ajatemplid (sh kuupäev ja ajavöönd): .....

☐ Tel: .....

☐ E-posti aadress(id): .....

☐ IMEI-number (-numbrid): .....

☐ MAC-aadress (-aadressid): .....

☐ Teenuse kasutaja(d) või muu(d) kordumatu(d) tunnus(ed), nagu kasutajanimi (-nimed), sisselogimise ID(-d) või konto nimi (nimed): .....

☐ Asjaomas(t)e teenus(t)e nimetus(ed): .....

☐ Muu: .....

Asjakohasel juhul nende andmete ajavahemik, mille säilitamist taotletakse: .....

☐ Vajaduse korral lisateave: .....

D OSA. Elektroonilised tõendid, mis tuleb säilitada

Käesolev Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus on seotud järgmisega (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga):

a) ☐ abonendiandmed:

☐ kasutaja/abonendi nimi, sünniaeg, posti- või geograafilise asukoha aadress, kontaktandmed (e-posti aadress, telefoninumber) ja muu isiku identiteedi seisukohast oluline teave

☐ esmase registreerimise kuupäev ja kellaaeg, registreerimise liik, lepingu koopia, isikusamasuse kontrollimise viis registreerimisel, abonendi esitatud dokumentide koopiad

☐ teenuse liik ja kestus, sealhulgas ühesed identifikaator(id) (nt telefoninumber, SIM-kaardi number, MAC-aadress), mida abonent kasutas või mis anti talle esmase registreerimise või aktiveerimise ajal, ja seotud seade (seadmed)

☐ profiiliteave (nt kasutajanimi, ekraaninimi, profiilifoto)

☐ teenuse kasutamise kinnitamise andmed, nagu kasutaja/abonendi antud teine e-posti aadress

☐ deebet- või krediitkaardi teave (mille kasutaja on andnud arvete koostamiseks), sealhulgas muud maksevahendid

☐ PUK-koodid

☐ muu: ....

b) ☐ andmed, mida taotletakse üksnes määruse (EL) 2023/1543 artikli 3 punktis 10 määratletud kasutaja tuvastamiseks:

☐ IP-ühenduse andmed (nagu IP-aadressid / logid / juurdepääsunumbrid koos muude identifikaatoritega, nagu allikapordid ja ajatemplid või samaväärne, kasutaja ID ja kasutatud liides) teenuse kasutamise kontekstis, mis on tuvastamiseks tingimata vajalikud; täpsustage vajaduse korral: .....

☐ ajavahemik, mille kohta andmete säilitamist taotletakse: (kui on C osast erinev): .....

☐ muu: ....

c) ☐ andmeliiklusandmed:

i) (mobiil)telefoni puhul:

☐ väljuvad (A) ja sisenevad (B) identifikaatorid (telefoninumber, IMSI, IMEI)

☐ ühendus(t)e aeg ja kestus

☐ helistamiskatse(d)

☐ põhijaama ID, sealhulgas geograafilise asukoha teave (X/Y koordinaadid), ühenduse loomisel ja lõpetamisel

☐ kandekanal / kasutatud sideteenus (nt UMTS, GPRS)

☐ muu: ....

ii) interneti puhul:

☐ marsruutimisteave (lähte-IP-aadress, siht-IP-aadress(id), pordinumber (pordinumbrid), brauser, e-kirja päise teave, sõnumi ID)

☐ põhijaama ID, sealhulgas geograafilise asukoha teave (X/Y koordinaadid), ühenduse loomisel ja lõpetamisel

☐ andmemaht

☐ ühendus(t)e kuupäev ja kellaaeg

☐ ühendus- või juurdepääsuseansi (-seansside) kestus

☐ muu: ....

iii) veebimajutuse puhul:

☐ logifailid

☐ piletid

☐ muu ....

iv) Muu

☐ ostuajalugu

☐ ettemaksusaldo ajalugu

☐ muu ....

d) ☐ sisuandmed:

☐ (veebi)postkasti tõmmis

☐ veebitalletuse tõmmis (kasutaja loodud andmed)

☐ lehekülje tõmmis

☐ sõnumite logi / varukoopia

☐ kõneposti tõmmis

☐ serveri sisu

☐ seadme varukoopia

☐ kontaktide loetelu

☐ muu: ....

☐ Lisateave, kui taotletud andmete hulka on vaja (täiendavalt) täpsustada või piirata: .....

E OSA. Teave alustingimuste kohta

a) Käesolev Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus on seotud järgmisega (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga):

☐ kriminaalmenetlus seoses kuriteoga;

☐ kriminaalmenetluse järgse vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmine, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kui süüdimõistetud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale.

b) Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse väljastamise aluseks oleva süüteo (olevate süütegude) olemus ja õiguslik kvalifikatsioon ning kohaldatav õigusnorm ([3]):..... .....

F OSA. Taotleva asutuse või ametiisiku andmed

Taotleva asutuse või ametiisiku liik (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga):

☐ kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik

☐ prokurör

☐ muu asutus või ametiisik, kes on taotleva riigi õiguse kohaselt pädev

Kui määruse kinnitamine on vajalik, täitke ka G osa.

Arvestage, et (asjakohasel juhul märkige ristiga):

☐ Käesolev Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus väljastati abonendiandmete kohta või andmete kohta, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks nõuetekohaselt põhjendatud erakorralise juhtumi korral eelneva kinnituseta, kuna kinnitust ei oleks olnud võimalik õigeaegselt saada, või mõlema kohta. Taotlev asutus kinnitab, et ta võiks sarnasel riigisisesel juhtumil teha määruse ilma kinnituseta, ning püüab saada kinnituse tagantjärele põhjendamatu viivituseta ja hiljemalt 48 tunni jooksul (juhime tähelepanu, et adressaati ei teavitata).

Erakorraline juhtum on olukord, kus esineb vahetu oht isiku elule, kehalisele puutumatusele või turvalisusele või vahetu oht elutähtsale taristule, mis on määratletud nõukogu direktiivi 2008/114/EÜ ([4]) artikli 2 punktis a, kui sellise elutähtsa infrastruktuuri häirimine või hävimine ohustaks vahetult isiku elu, kehalist puutumatust või turvalisust, sealhulgas elanikkonna esmatarbekaupadega varustamise või riigi põhiülesannete täitmise tõsise kahjustamise kaudu.

Taotlev asutus või ametiisik ja/või tema esindaja, kes kinnitab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust:

Asutuse või ametiisiku nimi:..... .....

Esindaja nimi:..... .....

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste): ....

([3]) Vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmisel märkige süütegu, mille eest karistus määrati.

([4]) Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 75).

Toimiku number: .....

Aadress: .....

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) .....

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) .....

E-post: .....

Kasutatav(ad) keel(ed): .....

Kui on erinev eeltoodust, märkige asutus või ametiisik / kontaktpunkt (näiteks keskasutus), kellega saab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmisega seotud küsimustes ühendust võtta:

Asutuse või ametiisiku / kontaktpunkti nimi: .....

Aadress: .....

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) .....

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) .....

E-post: .....

Taotleva asutuse või ametiisiku või tema esindaja allkiri, millega kinnitatakse Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust:

Kuupäev: .....

Allkiri ([5]): .....

G OSA. Kinnitava asutuse või ametiisiku andmed (täita vastavalt vajadusele)

Kinnitava asutuse või ametiisiku liik:

☐ kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik

☐ prokurör

Kinnitav asutus või ametiisik või tema esindaja või nii kinnitav asutus või ametiisik kui tema esindaja, kes kinnitab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust:

Asutuse või ametiisiku nimi: .....

Esindaja nimi: .....

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste): .....

([5]) Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

Toimiku number: ....

Aadress: ....

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) ....

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) ....

E-post: ....

Kasutatav(ad) keel(ed): ....

Kuupäev: ....

Allkiri ([6]): ....

([6]) Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

III LISA

TEAVE EUROOPA ANDMEESITAMISMÄÄRUSE TUNNISTUSE / EUROOPA ANDMESÄILITAMISMÄÄRUSE TUNNISTUSE TÄITMISE VÕIMATUSE KOHTA

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543 ([1]) kohaselt, kui adressaat ei saa täita kohustust säilitada taotletud andmeid Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse alusel või esitada need Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse alusel, ei tee seda ettenähtud tähtaja jooksul või ei esita neid ammendavalt, peaks adressaat täitma käesoleva vormi ja saatma selle põhjendamatu viivituseta tagasi taotlevale asutusele või ametiisikule ning juhul, kui esitati teade, ja asjakohasel juhul muude juhtumite korral ka Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusel osutatud täitvale asutusele või ametiisikule.

Adressaat säilitab võimaluse korral taotletud andmeid isegi juhul, kui nende täpseks tuvastamiseks on vaja lisateavet, välja arvatud juhul, kui Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses esitatud teave ei ole selleks piisav. Vajaduse korral küsib adressaat taotlevalt asutuselt või ametiisikult põhjendamatu viivituseta selgitusi, kasutades käesolevat vormi.

A OSA: Asjaomane tunnistus

Alljärgnev teave on seotud järgmisega:

☐ Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus

☐ Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus

B OSA. Asjakohane asutus või ametiisik (asjakohased asutused või ametiisikud)

Taotlev asutus või ametiisik:.....

Taotleva asutuse või ametiisiku toimiku number: .....

Asjakohasel juhul kinnitav asutus või ametiisik:.....

Asjakohasel juhul kinnitava asutuse või ametiisiku toimiku number: .....

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse väljastamise kuupäev: ....

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse saamise kuupäev: ....

Asjakohasel juhul täitev asutus või ametiisik:.....

Asjakohasel juhul täitva asutuse või ametiisiku toimiku number: .....

C OSA. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adressaat

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adressaat: .....

Adressaadi toimiku number:.....

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (ELT L 191, 28.7.2023, lk 118).

D OSA. Täitmata jätmise põhjused

a) Euroopa andmeesitamismääruse tunnistust / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust ei saa täita või ei saa seda ettenähtud tähtaja jooksul täita järgmis(t)el põhjus(t)el:

☐ see on mittetäielik

☐ see sisaldab ilmselgeid vigu

☐ see ei sisalda piisavalt teavet

☐ see ei puuduta andmeid, mida teenuseosutaja salvestab või mida salvestatakse tema nimel Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse saamise ajal

☐ muud põhjused, miks see on Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse saamise ajal adressaadist või teenuseosutajast olenemata asjaoludel de facto võimatu

☐ Euroopa andmeesitamismäärust / Euroopa andmesäilitamismäärust ei ole teinud või kinnitanud taotlev asutus või ametiisik, nagu on sätestatud määruse (EL) 2023/1543 artiklis 4

☐ Euroopa andmeesitamismäärus andmeliiklusandmete hankimiseks, mida ei taotleta üksnes määruse (EL) 2023/1543 artikli 3 punktis 10 määratletud kasutaja tuvastamiseks või sisuandmete hankimiseks, on tehtud määruse (EL) 2023/1543 artikli 5 lõikega 4 hõlmamata süüteo eest

☐ määrus (EL) 2023/1543 ei hõlma teenust

☐ taotletud andmed on kaitstud täitva riigi õiguse alusel antud immuniteetide või privileegidega või on taotletud andmed hõlmatud kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normidega seoses ajakirjandusvabadusega või väljendusvabadusega muus meedias, mis takistavad Euroopa andmeesitamismääruse / Euroopa andmesäilitamismääruse täitmist

☐ Euroopa andmeesitamismääruse täitmine läheks vastuollu kohaldatava(te) kolmanda riigi õigusaktiga (õigusaktidega). Palun täitke ka E osa.

b) Selgitage täiendavalt punktis a loetletud mittetäitmise põhjuseid ning vajaduse korral märkige punktis a nimetamata muud põhjused ja selgitage neid:

… ....

E OSA. Vastuolulised kohustused, mis tulenevad kolmanda riigi õigusest

Kolmanda riigi õigusest tulenevate vastuoluliste kohustuste korral esitage järgmine teave:

— kolmanda riigi õigusakti(de) pealkiri (pealkirjad):

… ....

— kohaldatav õigusnorm/seadustik ning asjakohase sätte (asjakohaste sätete) tekst:

… ....

— vastuolulise kohustuse olemus, sealhulgas kolmanda riigi seadusega kaitstud huvi:

☐ üksikisikute põhiõigused (täpsustage):

… ....

☐ kolmanda riigi põhihuvid, mis on seotud riigi julgeoleku ja kaitsega (täpsustage):

… ....

☐ muud huvid (täpsustage):

… ....

— selgitage, miks see seadus on käesoleval juhul kohaldatav:

… ....

— selgitage, miks on teie arvates käesoleval juhul tegemist huvide konfliktiga:

… ....

— selgitage teenuseosutaja ja asjaomase kolmanda riigi seost:

… ....

— võimalikud tagajärjed, sealhulgas võimalikud kaasneda võivad karistused, kui adressaat täidab Euroopa andmeesitamismäärust:

… ....

Lisage kogu asjakohane lisateave: ....

F OSA. Lisateabe/selgituse taotlus (täita, kui see on asjakohane)

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmiseks on vaja taotlevalt asutuselt või ametiisikult lisateavet:

… ....

G OSA. Andmete säilitamine

Taotletud andmeid (märkige asjakohane lahter ristiga ja täitke):

☐ säilitatakse andmete esitamiseni või kuni taotlev asutus või ametiisik või asjakohasel juhul täitev asutus või ametiisik teatab, et andmeid ei ole enam vaja säilitada ega esitada, või kuni taotlev asutus või ametiisik esitab säilitatavate/esitatavate andmete hulga vähendamiseks vajaliku teabe

☐ ei säilitata (see peaks olema üksnes erandjuhtum, näiteks kui teenuseosutajal ei ole taotluse saamisel andmeid või tal ei ole võimalik taotletud andmeid piisavalt tuvastada)

H OSA. Teenuseosutaja määratud majandusüksuse / esindaja kontaktandmed

Teenuseosutaja määratud majandusüksuse / esindaja nimi:
.....

Kontaktisiku nimi: ....

Ametikoht: .....

Aadress: .....

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) .....

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber) .....

E-post: .....

Volitatud isiku nimi: .....

Kuupäev: .....

Allkiri ([2]): .....

([2]) Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

IV LISA

ARTIKLI 12 LÕIKE 1 PUNKTIS D OSUTATUD SÜÜTEOKATEGOORIAD

1) kuritegelikus organisatsioonis osalemine;

2) terrorism;

3) inimkaubandus;

4) laste seksuaalne ekspluateerimine ning lasteporno;

5) ebaseaduslik kauplemine narkootiliste ja psühhotroopsete ainetega;

6) ebaseaduslik kauplemine relvade, laskemoona ja lõhkeainetega;

7) korruptsioon;

8) kelmus ja pettus, sealhulgas kelmus ja pettus ning muud liidu finantshuve kahjustavad kuriteod, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371 ([1]);

9) kriminaaltulu rahapesu;

10) raha, sealhulgas euro võltsimine;

11) arvutikuriteod;

12) keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega;

13) ebaseaduslikule riiki sisenemisele ja riigis elamisele kaasaaitamine,

14) tahtlik tapmine või raskete kehavigastuste tekitamine;

15) ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega;

16) inimröövv, ebaseaduslik vabadusevõtmine või pantvangistamine;

17) rassism ja ksenofoobia;

18) organiseeritud või relvastatud röövimine;

19) ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega, sealhulgas antiikesemete ja kunstiteostega;

20) kelmus;

21) väljapressimine ja raha väljapressimine;

22) võltsimine ja toodete piraatkoopiate valmistamine;

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

23) haldusdokumentide võltsimine ja nendega kauplemine;

24) maksevahendi võltsimine;

25) ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega;

26) ebaseaduslik kauplemine tuumamaterjalide või radioaktiivsete ainetega;

27) varastatud sõidukitega kauplemine;

28) vägistamine;

29) süütamine;

30) Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusse kuuluvad kuriteod;

31) õhusõiduki või laeva kaaperdamine;

32) sabotaaž.

V LISA

KINNITUS ANDMETE ESITAMISE TAOTLUSE TEGEMISE KOHTA EUROOPA ANDMESÄILITAMISMÄÄRUSE ALUSEL

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543 ([1]) kohaselt peab adressaat asuma pärast Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamist taotletud andmeid põhjendamatu viivituseta säilitama. Säilitamise nõue peab lõppema 60 päeva pärast, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik pikendab seda veel 30 päeva võrra või kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus, kasutades käesolevas lisas toodud vormi.

Sellise kinnituse saamise järel peab adressaat säilitama andmeid nii kaua kui vajalik, et esitada andmed kohe, kui järgnev andmete esitamise taotlus on kätte saadud.

A OSA. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust taotlev asutus või ametiisik:

Taotlev riik: ....

Taotlev asutus või ametiisik:..... .....

Kui on erinev Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusel osutatud kontaktpunktist, asutus või ametiisik / kontaktpunkt (nt keskasutus), kellega saab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmisega seotud küsimustes ühendust võtta:

Nimi ja kontaktandmed: ....

B OSA. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adressaat

Adressaat: ....

Aadress: ....

Tel/faks/e-post (kui on teada): ....

Kontaktisik (kui on teada): ....

Adressaadi toimiku number (kui on teada): ....

Asjaomane teenuseosutaja (kui on adressaadist erinev):.....

Muu asjakohane teave: ....

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (ELT L 191, 28.7.2023, lk 118).

C OSA. Teave Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kohta

Andmeid säilitatakse kooskõlas Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega, mis väljastati ..... (märkige taotluse tegemise kuupäev) ja edastati ..... (märkige taotluse edastamise kuupäev) toimiku numbriga ..... (märkige toimiku number).

☐ Taotlev asutus või ametiisik… pikendas seda 30 päeva võrra faili numbriga… järgmisel kuupäeval:… (märkige lahter ristiga ja täitke, kui see on asjakohane).

D OSA. Kinnitus

Käesolevaga kinnitatakse, et on tehtud järgmine andmete esitamise taotlus (märkige asjakohane lahter ristiga ja täitke vajaduse korral):

☐ Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus, mille ..... (märkige asutus või ametiisik) väljastas ..... (märkige taotluse esitamise kuupäev) ja edastas ..... (märkige taotluse edastamise kuupäev) toimiku numbriga ..... (märkige toimiku number) ..... (märkige teenuseosutaja / määratud majandusüksus / esindaja / pädev asutus, kellele see edastati, ja adressaadi pandud toimikunumber, kui see on olemas).

☐ Euroopa uurimismäärus, mille ..... (märkige asutus või ametiisik) väljastas ..... (märkige taotluse esitamise kuupäev) ja edastas ..... (märkige taotluse edastamise kuupäev) toimiku numbriga... (märkige toimiku number) ..... (märkige riik ja pädev asutus, kellele see edastati, ja taotluse vastu võtnud asutuse või ametiisiku pandud toimikunumber, kui see on olemas).

☐ Vastastikuse õigusabi taotlus, mille..... (märkige asutus või ametiisik) väljastas... (märkige taotluse esitamise kuupäev) ja edastas ..... (märkige taotluse edastamise kuupäev) toimiku numbriga ..... (märkige toimiku number)..... (märkige riik ja pädev asutus, kellele see edastati, ja taotluse vastu võtnud asutuse või ametiisiku pandud toimikunumber, kui see on olemas).

Taotleva asutuse või ametiisiku ja/või selle esindaja allkiri

Nimi: .....

Kuupäev:.....

Allkiri ([2]):.....

([2]) Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

VI LISA

ELEKTROONILISTE TÕENDITE SÄILITAMISE PIKENDAMINE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543 ([1]) kohaselt peab adressaat asuma pärast Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamist taotletud andmeid põhjendamatu viivituseta säilitama. Säilitamise nõue peab lõppema 60 päeva pärast, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus. Taotlev asutus või ametiisik võib 60 päeva jooksul pikendada säilitamise kestust veel 30 päeva võrra, kui see on vajalik, et käesolevas määruses sätestatud vormi kasutades oleks võimalik teha järgnev andmete esitamise taotlus.

A OSA. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust taotlev asutus või ametiisik

Taotlev riik: … .....

Taotlev asutus või ametiisik: … .....

Taotleva asutuse või ametiisiku toimiku number: … ..... .

Kui on erinev kui Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusel, siis asutus või ametiisik / kontaktpunkt, kellega saab Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitmisega seotud küsimustes ühendust võtta:

Nimi ja kontaktandmed: … .....

B OSA. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adressaat

Adressaat: … .....

Aadress: … .....

Tel/faks/e-post (kui on teada): … .....

Kontaktisik (kui on teada): … .....

Adressaadi toimiku number (kui on teada): … .....

Asjaomane teenuseosutaja (kui on adressaadist erinev): … .....

Muu asjakohane teave: … .....

C OSA. Teave varasema Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kohta

Andmeid säilitatakse kooskõlas Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega, mis väljastati … ..... (märkige taotluse tegemise kuupäev) ja edastati … ..... (märkige taotluse edastamise kuupäev) toimiku numbriga (märkige toimiku number) järgmisele adressaadile: … .....

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023.aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (ELT L 191, 28.7.2023, lk 118).

D OSA. Varasema andmesäilitamismääruse pikendamine

C osas sätestatud kohustust säilitada andmeid Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse alusel pikendatakse 30 päeva võrra.

Taotleva asutuse või ametiisiku ja/või selle esindaja allkiri

Nimi: … .....

Kuupäev: … .....

Allkiri ([2]): ….....

([2]) Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.